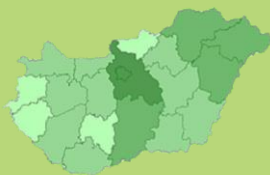

Önkormányzati Hírlevél

2023. évi 9. szám

A Belügyminisztérium elektronikus hírlevele az
önkormányzati tisztviselők számára

Lezárva: 2023. augusztus 30.

Tartalomjegyzék

Szerkesztői rovat	2
TÁJÉKOZTATÓ ÖNKORMÁNYZATOK RÉSZÉRE – KIEMELT KAPCSOLATTARTÓK A GYORSABB ÜGYINTÉZÉS ÉRDEKÉBEN	2
FIGYELMÜNKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK XXVI. ÉVFOLYAM 2. SZÁMÁT	3
Jogszabályfigyelő	4
Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktussal összefüggő jogszabályfigyelő..	5
ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁST ÉRINTŐ JOGSZABÁLYOK	5
TOVÁBBI JOGSZABÁLYOK, INTÉZKEDÉSEK	6
Jelentések, tájékoztatók	8
KITÜNTETÉSEK, ELISMERÉSEK A NEMZETI ÜNNEP ALKALMÁBÓL.....	8
TANKÖNYVEK TOVÁBBRA IS INGYENESEN	8
EGYSÉGES SZERVEZET: NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT	9
MENNYIRE ISMERI A HUNGARIKUMOKAT? – AUGUSZTUSBAN ELINDULT AZ AGRÁRMINISZTERIUM ÚJ FACEBOOK-JÁTÉKA	9
BÜSZKESÉGEINK, A HUNGARIKUMOK CÍMMEL NYÍLT KIÁLLÍTÁS A VAJDAHUNYADVÁRBAN .	10
ELFOGADTÁK A 3. NEMZETI BIODIVERZITÁS STRATÉGIÁT	11
ÚJ KATASZTRÓFAVÉDELMI TESZT	11
NAGY-VARGHA ZSÓFIA: CÉL MEGTALÁLNI A LEGTÖBB TEHETSÉGES FIATALT.....	12
Tudásműhely	14
TELEPÜLÉSTERVEZÉS 2. RÉSZ – NEMZETKÖZI KITEKINTÉS A TELEPÜLÉSTERVEZÉS TERÉN ..	14
A településrendezési és építésügyi jog Angliában	16
A TELEPÜLÉSMARKETING 2. RÉSZ – STRATÉGIAI TERVEZÉS A TELEPÜLÉSMARKETINGBEN.....	18
Célképzés.....	18
Stratégiaalkotás.....	20
Fókuszban az IKIR – Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer	23
ÚJONNAN CSATLAKOZTATOTT SZAKRENDSZEREK BEMUTATÁSA – A PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK RENDSZERE(PTR)	23
Figyelmébe ajánljuk	25
VÁLOGATÁS A LECHNER TUDÁSKÖZPONT ANYAGAI KÖZÜL.....	25
Pályázati lehetőségek	26
A BELÜGYI TUDOMÁNYOS TANÁCS A CHATGPT ÉS MÁS NAGY NYELVI MODELLEK ALKALMAZÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI ÉS EGYBEN BIZTONSÁGI KÉRDÉSEI CÍMŰ PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA	26
ÚTRAVALÓ ÖSZTÖNDÍJPROGRAM	34
KLÍMABARÁT DÍJ 2023	34
Pályázati hírek	35
IDÉN IS TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLNEK AZ ÖNKÉNTES MENTŐSZERVEZETEK	35
ÖTÖDIK ALKALOMMAL HIRDETTÉK MEG A MAGYARORSZÁG 365 FOTÓPÁLYÁZATOT	36

Szerkesztői rovat

TÁJÉKOZTATÓ ÖNKORMÁNYZATOK RÉSZÉRE – KIEMELT KAPCSOLATTARTÓK A GYORSABB ÜGYINTÉZÉS ÉRDEKÉBEN

Tisztelt Polgármester Asszony!

Tisztelt Polgármester Úr!

A MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. 2023. július 1-jétől végzi a települési (lakosságtól és intézményektől, gazdálkodó szervezetektől származó háztartási és háztartásihoz hasonló) hulladék begyűjtését és kezelését. Célunk, hogy az önkormányzatokkal közös munkát minél hatékonyabbá tegyük. A napi ügyintézés megkönnyítése érdekében a MOHU kollégái az alábbi elérhetőségeken várják a települési hulladékgazdálkodással kapcsolatos megkereséseket.

Területi képviselők elérhetősége

Vármegye	Név	Telefon	E-mail cím
Budapest/Pest vármegye	Baranyi Roland	36301099828	rbaranyi@mohu.hu
Budapest/Pest vármegye	Berbekár Szilvia	36301943990	szberbekar@mohu.hu
Budapest/Pest vármegye	Joó András	36301236380	anjoo@mohu.hu
Budapest/Pest vármegye	Vas László	36302605145	ivas@mohu.hu
Fejér vármegye	Biró Adrienn	36305532638	adrbiro@mohu.hu
Veszprém vármegye	Buzás Gyula	36209111226	gybuzas@mohu.hu
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	Fodor Beáta	36301944898	bfodor@mohu.hu
Bács-Kiskun vármegye	Görömbei Zsófia	36304174238	zsgorombi@mohu.hu
Komárom-Esztergom vármegye	Marton Ildikó	36301944899	ilmarton@mohu.hu
Baranya vármegye, Tolna vármegye	Modrovics Mónika	36301235941	mmodrovics@mohu.hu
Békés vármegye	Mondzingerne Szabó Henrietta	36203267174	jmondzingerne@mohu.hu
Nógrád vármegye	Nagy Attila	36300963469	anagy24@mohu.hu
Csongrád-Csanád vármegye	Sári Zoltán	36209226598	zosari@mohu.hu
Hajdú-Bihar vármegye, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	Szilágyi Imre	36305570631	iszilagyi@mohu.hu
Heves vármegye, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	Tóth Barnabás Péter	36305532514	barnatoth@mohu.hu

Zala Vármegye, Somogy Vármegye	Virrasztó Szabolcs	36703732235	szvirraszto@mohu.hu
Győr-Moson-Sopron Vármegye	Vojnity Kornél	36300863414	kvojnity@mohu.hu

Bízunk benne, hogy együttműködésünk eredményeként egy minden korábbinál hatékonyabb hulladékgazdálkodási rendszert működtethetünk.

Köszönettel,
MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.
Újrahasznosítjuk.
Közösen.

FIGYELMÜKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK XXVI. ÉVFOLYAM 2. SZÁMÁT

Elérhető az Önkormányzatok Elektronikus Hatásköri Jegyzékének **XXVI. évfolyam 2.** (2023. II. negyedévi) **száma**. A képviselő-testület, a bizottság, a polgármester, a jegyző és az ügyintéző feladat- és hatásköreit ágazatoknak megfelelő bontásban tartalmazó hatásköri jegyzék megtalálható a Kormányportálon (www.kormany.hu → Közérdekű adatok és információk → Dokumentumtár keresője).

The screenshot shows the 'DOKUMENTUM' section of the Hungarian Government Portal. The main heading is 'Önkormányzatok elektronikus hatásköri jegyzéke (2023. II. negyedév)'. Below this, there is a grid of 12 document cards, each representing a different sector or department. Each card contains the following information:

- Title: e.g., 'V jogszabályok jegyzéke 2023_0630 2023.07.20.'
- Date: e.g., '2023_0630 2023.07.20.'
- Action: 'File letöltése' (Download file) with a download icon.

(A fenti mező hiperhivatkozást tartalmaz, amely közvetlen elérést biztosít a kiadványunkat tartalmazó weboldalhoz.)

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Jogszabályfigyelő

BELÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 377/2023. (VIII. 10.) Korm. rendelet a halottvizsgálattal összefüggő kormányrendeletek módosításáról

A jogszabály lényege: A jogszabály módosítja a halottvizsgálat szabályait. A halottvizsgálatról és a halottakkal kapcsolatos eljárásról szóló 351/2013. (X. 4.) Korm. rendelet módosítása értelmében, amennyiben nincs eltemetésre kötelezett, a halál okát megállapító orvos a köztemetésre illetékes önkormányzat jegyzőjének küldi meg a halottvizsgálati igazolványt.

Hatálybalépés: 2023. augusztus 11. és 2024. január 1. **Magyar Közlönyben való megjelenés:** [2023. évi 116. szám](#), 6614. o. (2023. augusztus 10.)

ÉPÍTÉSÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 378/2023. (VIII. 10.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról

A jogszabály lényege: A jogszabály rendelkezik a parkolóhelyek kötelező fásításáról.

Hatálybalépés: 2023. augusztus 11. **Magyar Közlönyben való megjelenés:** [2023. évi 78. szám](#), 6635. o. (2023. augusztus 10.)

A jogszabály száma és címe: 351/2023. (VII. 27.) Korm. rendelet egyes építésügyi tárgyú kormányrendeleteknek a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság feladataiban bekövetkezett változások miatti módosításáról

A jogszabály lényege: A településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló 252/2006. (XII. 7.) Korm. rendelet módosítása értelmében az Országos Építészeti Tervtanács felhívja az érintett települési önkormányzat főépítészt – ha a település nem foglalkoztat önkormányzati főépítészt, akkor a települési önkormányzat polgármesterét –, hogy 8 napon belül nyilvánítson véleményt a tervnek a településképi követelményekkel történő megfeleléséről.

Hatálybalépés: 2023. augusztus 1. **Magyar Közlönyben való megjelenés:** [2023. évi 111. szám](#), 6221. o. (2023. július 27.)

SZOCIÁLIS ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 349/2023. (VII. 27.) Korm. rendelet szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról

A jogszabály lényege: A rendelet tartalmazza a falu- és tanyagondnoki szolgálat fenntartása esetén a lakosságszám figyelembe vételének szabályait.

Hatálybalépés: 2023. augusztus 28. **Magyar Közlönyben való megjelenés:** [2023. évi 111. szám](#), 6211. o. (2023. július 27.)

Lezárva: 2023. augusztus 24.

A jogszabályok tervezetéhez tartozó indokolások nyilvánosságát a Magyar Közlöny mellékleteként, önálló sorozatban megjelenő Indokolások Tára biztosítja. Az egyes jogszabályok, valamint a hozzájuk tartozó indoklások megjelenése nincs összhangban. Az **augusztusban** megjelent indoklások elérhetők a magyarkozlony.hu, valamint a **Nemzeti Jogszabálytár** oldalain.

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktussal összefüggő jogszabályfigyelő

ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁST ÉRINTŐ JOGSZABÁLYOK

370/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet

az önkormányzati tulajdonú víziközmű-szolgáltató társaságok további működésének biztosításával kapcsolatban a veszélyhelyzet időszakában alkalmazandó egyes szabályokról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 5/H. §-át a 2. §-ban foglalt eltéréssel kell alkalmazni.

2.§ Ha az önkormányzati tulajdonban álló víziközmű-vagyon a Vksztv. 5/H. § (2) vagy (3) bekezdése, illetve azokhoz kapcsolódóan a települési önkormányzat Vksztv. 5/H. § (9) bekezdése szerinti, az átadással érintett víziközmű-rendszer üzemeltetését szerződéses jogviszony alapján ellátó víziközmű-szolgáltatóban fennálló társasági részesedése az államra átruházásra kerül, a települési önkormányzat az átruházással egyidejűleg a víziközmű-működtetés körébe tartozó tevékenysége során keletkezett, víziközmű-szolgáltató felé fennálló kötelezettségeinek teljesítése alól mentesül.

3.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

4.§ A 2. §-t a Vksztv. 5/H. § (2) vagy (3) bekezdése, illetve azokhoz kapcsolódóan a települési önkormányzat Vksztv. 5/H. § (9) bekezdése szerinti folyamatban lévő átruházásra irányuló eljárásokban a megkötött, de még hatályba nem lépett szerződések vonatkozásában is alkalmazni kell.

Megjelent a Magyar Közlöny [2023. évi 114. számában](#).

TOVÁBBI JOGSZABÁLYOK, INTÉZKEDÉSEK

[400/2023. \(VIII. 24.\) Korm. rendelet](#)

Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról

Megjelent a Magyar Közlöny [2023. évi 121.](#) számában.

[382/2023. \(VIII. 14.\) Korm. rendelet](#)

a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény veszélyhelyzet idején történő eltérő alkalmazásáról

Megjelent a Magyar Közlöny [2023. évi 117.](#) számában.

[381/2023. \(VIII. 10.\) Korm. rendelet](#)

a honvédelmi és katonai célú építményekre vonatkozó előírások veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról

Megjelent a Magyar Közlöny [2023. évi 116.](#) számában.

[367/2023. \(VIII. 3.\) Korm. rendelet](#)

egyes köznevelési intézmények veszélyhelyzeti működési rendjéről

Megjelent a Magyar Közlöny [2023. évi 113.](#) számában.

[8/2023. \(VII. 31.\) MK rendelet](#)

a háborús élelmiszerár-infláció csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 162/2023. (V. 5.) Korm. rendelet végrehajtásáról szóló 12/2023. (V. 19.) MK rendelet módosításáról

A 12/2023. (V. 19.) MK rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2023. augusztus 3. napjával.

[362/2023. \(VII. 31.\) Korm. rendelet](#)

a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény eltérő alkalmazásáról

[361/2023. \(VII. 31.\) Korm. rendelet](#)

a villamos energia versenypiaci árazásával kapcsolatos kérdésekről szóló 238/2023. (VI. 19.) Korm. rendelet végrehajtására vonatkozó szabályokról

[360/2023. \(VII. 31.\) Korm. rendelet](#)

a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény és a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról

Megjelentek a Magyar Közlöny [2023. évi 112.](#) számában.

353/2023. (VII. 27.) Korm. rendelet

az öregségi nyugdíj és egyes más ellátások folyósításának, valamint a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek továbbfoglalkoztatásának veszélyhelyzeti szabályairól szóló 268/2022. (VII. 29.) Korm. rendelet, továbbá az öregségi nyugdíj és egyes más ellátások folyósításának, valamint a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek továbbfoglalkoztatásának veszélyhelyzeti szabályairól szóló 268/2022. (VII. 29.) Korm. rendelet alkalmazása alóli kivételekről szóló 269/2022. (VII. 29.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezéséről

A 268/2022. (VII. 29.) Korm. rendeletet és a 269/2022. (VII. 29.) Korm. rendeletet érintő rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2023. augusztus 3. napjával.

348/2023. (VII. 27.) Korm. rendelet

az egyes fogyasztók által használt gyógyászati segédeszközök villamosenergia-fogyasztásának támogatásáról szóló 295/2022. (VIII. 9.) Korm. rendelet módosításáról

A 295/2022. (VIII. 9.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2023. július 30. napjával.

347/2023. (VII. 27.) Korm. rendelet

veszélyhelyzeti kormányrendeletek módosításáról

A 6/2022. (I. 14.) Korm. rendeletet, a 162/2023. (V. 5.) Korm. rendeletet, a 279/2023. (VI. 29.) Korm. rendeletet és a 236/2023. (VI. 16.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2023. augusztus 3. napjával.

Megjelentek a Magyar Közlöny 2023. évi 111. számában.

Lezárva: 2023. augusztus 30. (Magyar Közlöny 2023. évi 122. szám)

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Jelentések, tájékoztatók

KITÜNTETÉSEK, ELISMERÉSEK A NEMZETI ÜNNEP ALKALMÁBÓL

Állami kitüntetéseket, miniszteri elismeréseket adott át az augusztus 20-i nemzeti ünnep alkalmából dr. Pintér Sándor belügyminiszter 2023. augusztus 17-én, és dr. Rétvári Bence 2023. augusztus 18-án a Belügyminisztérium márványaulájában.

A kitüntetésben, elismerésben részesültek névsora [itt](#) érhető el.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

TANKÖNYVEK TOVÁBBRA IS INGYENESEN

Megkezdődött a tankönyvek kiszállítása az iskolákba a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. (Kello) raktáraiból 2023. augusztus 1-én – jelentette be a Belügyminisztérium köznevelési államtitkára Üllön. Maruzsa Zoltán elmondta, hogy tavasszal 12,5 millió tankönyvet rendeltek az iskolák, póttrendelésben az év végéig még további egymillió példány megrendelése várható. Emlékeztetett: a tankönyvek mindenki számára ingyenesek.

A 2023/24-es tanév köznevelési és szakképzési tankönyvjegyzékében 36 kiadó 2313 taneszköze szerepel - 60 százalékuk állami kiadású. Az idei rendeléshez az Oktatási Hivatal (OH) 130 tankönyvet újított meg, elsősorban a negyedik, a nyolcadik és a tizenkettedik évfolyamon. A 130 új taneszközből 57 közismereti, 9 idegen nyelvi, 23 nemzetiségi és 41 sajátos nevelési igényű tankönyv. Az államtitkár felhívta a figyelmet arra, hogy a most kiszállítandó tételekkel jelentős fejlesztés zárul le. A 2020-ban módosított Nemzeti Alaptantervet felmenő rendszerben vezetik be, a most kezdődő tanév ennek a bevezetésnek az utolsó éve. Maruzsa Zoltán beszélt arról is, hogy 2020 eleje óta az Oktatási Hivatal 1259 tankönyvet újított meg, ebből 327 közismereti tankönyv, 599 nemzetiségi tankönyv és 252 sajátos nevelési igényű tankönyv. A digitális fejlesztések még tartanak - mondta -, 264 okostankönyv már elérhető a Nemzeti Köznevelési Portálon.

Tőczik Zsolt, a Kello ügyvezető igazgatója arra emlékeztetett: ahhoz, hogy a tankönyvellátás gördülékeny legyen, már az előző év végén meg kell kezdeni a munkát. Kitért arra is, hogy a nyomdai és a logisztikai költségeket nagyban érinti az alapanyag és az energia árának jelentős emelkedése, de ezeket a problémákat "sikerült leküzdeni". Az ügyvezető elmondta, hogy a kiadók tankönyvei időben beérkeztek a Kello raktáraiba, a múlt héten elkezdték a tankönyvek iskolák szerinti kiválogatását és a raklapokra rendezését. A kiszállítás augusztus 31-ig tart, a Kello üllői és celldömölki raktárában a saját munkaerőn kívül mintegy 700-an - túlnyomórészt diákok - segíti a munkát. Tőczik Zsolt elmondta azt is, hogy az iskoláknak augusztus 21-től már lehetőségük van póttrendelések leadására, amelyeket szeptember 15-ig fogadnak.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

EGYSÉGES SZERVEZET: NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Összevonta a kormány a Nemzeti Népegészségügyi Központot (NNK) és az Országos Gyógyszerészeti és Elelmezés-egészségügyi Intézetet (OGYÉI) – tájékoztatót 2023. augusztus 1-jén Takács Péter, a Belügyminisztérium egészségügyi államtitkára.

Takács Péter elmondta, egységes szervezetbe tömörítik azokat az egészségügyi hatósági feladatokat, amelyeket eddig az NNK és az OGYÉI külön-külön látott el. A két szervezet működési körét összehangolva egyszerűbb és jobban átláthatóbb szakhatósági struktúra alakul ki. A szervezetben jól elkülönülnek majd egymástól a különböző szakhatósági feladatok.

Az összevonással több szempontból egyszerűsödik, ügyfélbarátibb lesz a rendszer, nő a hatékonyság, és gyorsulnak az engedélyezési folyamatok a szakellátást és a gyógyszerek engedélyezését illetően is. Az államtitkár kiemelte, a kormány a szakhatóság szolgáltató jellegét kívánja erősíteni.

Az államtitkár megerősítette: a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központot (NNGYK) Müller Cecília országos tisztifőorvos vezeti.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

MENNYIRE ISMERI A HUNGARIKUMOKAT? – AUGUSZTUSBAN ELINDULT AZ AGRÁRMINISZTERIUM ÚJ FACEBOOK-JÁTÉKA

Hungarikum játékot indított az Agrárminisztérium. A kezdeményezés célja, hogy felhívja a figyelmet a nemzeti értékeinkre, a magyarság csúcsteljesítményeire. A kérdésekre helyesen válaszolók között hetente ajándécsomagot sorsolnak ki.

Mi a közös a bajai halászlében és a magyar nótában? Hogyan kapcsolódik egymáshoz a pálinka és a puli? Mi a közös Puskás Ferenc és Neumann János életművében? A helyes válasz: a felsoroltak mind megtalálhatóak a Hungarikumok Gyűjteményében.

Az Agrárminisztérium 2023. augusztus 4-én elindult játékában a tárca Facebook-oldalán hetente megtekinthető egy tematikus kisfilm, melyben hungarikumainkról kaphatnak bővebb tájékoztatást. A szórakoztató filmekből feltett kérdésekre a poszt alatti hozzászólásban tudják megadni a válaszokat. A 6 héten át zajló nyereményjátékban a helyes választ beküldők között hetente egy ajándécsomag kerül kisorsolásra.

A "hungarikum" a magyarság csúcsteljesítményét jelölő gyűjtőfogalom, amely olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelez, amely a magyarságra jellemző tulajdonság, egyediség, különlegesség és minőség. A hungarikummá nyilvánítás egy alulról építkező, többlépcsős folyamat, melyet bárki kezdeményezhet a megfelelő formanyomtatvány benyújtásával. Ennek első lépcsőfoka a nemzeti értéké nyilvánítás, a második lépcsőfok a Magyar Értéktárba való felvétel, azaz kiemelkedő nemzeti értéké nyilvánítás. A harmadik, azaz utolsó lépcsőfok pedig a hungarikummá nyilvánítás, amelyről a Hungarikum Bizottság dönt. A gyűjteményben jelenleg 8 kategóriában 87 hungarikum szerepel.

A teljes lista itt található: http://www.hungarikum.hu/sites/default/files/hungarikumok-lista_2021.01.22.pdf

Jó szórakozást és sok szerencsét kívánunk!

Kapcsolódó oldalak: <https://www.facebook.com/Agrarminiszterium>;
https://www.youtube.com/watch?v=UPxxv_VJ3f0

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

BÜSZKESÉGEINK, A HUNGARIKUMOK CÍMMEL NYÍLT KIÁLLÍTÁS A VAJDAHUNYADVÁRBAN

Büszkeségeink, a Hungarikumok címmel időszakos kiállítás nyílt a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban, a budapesti Vajdahunyadvárban.

Nagy István agrárminiszter a megnyitón kiemelte: a kiállítás megrendezésével a múzeum fontos küldetését vállalt magára. A tárlatot megtekintve a magyarok rácsodálkozhatnak arra, hogy mennyi értékünk van, és a külföldről érkezők is láthatják eredményeinket. "Nekünk, magyaroknak van hitünk, van hagyományunk és van kultúránk" - mondta, hangsúlyozva: erre a hármas egységre lehet építeni egy olyan jövőt, ami a 21. században is tartós marad. Hozzátette: ezen a hármas egységen az ékkövek a hungarikumok, amelyek nemzetünk legjavát tudják bemutatni. Kiemelte: a hungarikum mozgalom legnagyobb eredménye, hogy az emberek figyelmét ráirányítják arra, hogy mi az érték, hogy vegyék észre a körülöttük lévő értékeket. "Legyünk hát büszkék Szent István ünnepéhez közeledve arra, hogy ily csodákra vagyunk képesek, ily értéket tudunk teremteni" - mondta.

Estók János, a múzeum főigazgatója kiemelte: augusztus 20-án az államalapításra, Szent Istvánra emlékezünk, a kiállítás pedig azt mutatja be, hogy hogyan formálódtunk magyarrá. Ezalatt a bő ezer év alatt, hogyan formálódott lelkiségünk, gondolatiságunk, életvitelünk és az a szellemi és anyagi kultúra körülöttünk, amelynek mentén magyaroknak nevezzük magunkat. A hungarikumok azok, amelyek ezt az érzületet megtestesítik - emelte ki. Elmondta: a csaknem 90 hungarikum közül az agrárszférához, - a mezőgazdasági termelés mellett az életmódhoz, életvitelhez és az élelmiszeriparhoz - kapcsolódó több mint 50 hungarikumot emelték ki. A tárlat igazi összegzés, az gondolatiság ismerhető meg, ami ezekben a tárgyokban, hagyományokban, viseletekben, a lelkiség különböző megnyilvánulásaiban, beleértve a népmeséket is, jelen van. Kiemelte: a tárlaton megjelenő témákat ki is bontják, hiszen az elmúlt időszakban a Herendi Porcelánmanufaktúrával két időszakos kiállítást valósítottak meg közösen, tavasszal zárták a halasi csipkét bemutató tárlatot, őszi tárlatuk középpontjában pedig a Hortobágy áll, a hungarikumokat is megjelentetve.

A Büszkeségeink, a Hungarikumok című tárlat összegyűjtve mutatja meg a magyarság kincseit: nyelvünk, irodalmunk, tudományunk eredményeit, az egykori és mai lángelmék teljesítményeit. A kiállításon együtt vannak jelen a történelmi múlt a tudomány és a kultúra teljesítményei, a gasztronómia kiválóságai és a kreatív magyar elme találékonyságai - áll az ismertetőben. Az október közepéig látható tárlat kurátora Orosz Diána gyűjteményi fősztályvezető, a látvány Sárík Zsanett grafikus munkája.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

ELFOGADTÁK A 3. NEMZETI BIODIVERZITÁS STRATÉGIÁT

A 3. Nemzeti Biodiverzitás Stratégia átfogó keretet biztosít a hazai élővilág és a természeti erőforrások hosszú távú fennmaradásához, valamint meghatározza a 2030-ig elérendő célkitűzéseket, és az azok megvalósítását szolgáló intézkedéseket.

A stratégia olyan témákat helyez előtérbe, mint a védelemben részesülő területek hálózata, a természetes és természetközeli ökoszisztémákat károsító inváziós idegenhonos fajok visszaszorítása, illetve a fenntartható mezőgazdálkodás, erdőgazdálkodás, vad- és halgazdálkodás. A jelenleg elfogadott terv kiemelt feladatai közé tartozik továbbá a beporzók csökkenésének megállítása, az ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenálló képességének javítása, a zöld infrastruktúra hálózat elemeinek fejlesztése, illetve a biodiverzitást veszélyeztető szennyezések mérséklése.

A biológiai sokféleség az élővilág változatosságát jelenti, hazánk sokszínű természeti értékeinek hosszú távú megőrzése pedig elengedhetetlen a jelen és a jövő generációinak jóllétéhez. Emellett a biodiverzitás az élelmiszertermelés alapja, valamint kulcsfontosságú a talajtermékenység és a beporzás biztosításában, a víz és a levegő tisztításában, miközben gyógyszer-alapanyagot és faanyagot is nyújt számunkra. Kiemelt szerepet játszik továbbá a katasztrófák, a járványok és betegségek elkerülésében, hatásainak enyhítésében, illetve a globális és a regionális klíma szabályozásában.

Magyarország egyedülálló és gazdag természeti értékei, a változatos adottságú és egyre többek által látogatott nemzeti parkok, a vadon előforduló, védett növény- és állatfajok és ezek természetes és természetközeli élőhelyei, az őshonos haszonállatok és növények, valamint az egyedi magyar táj és a hozzá kapcsolódó természeti és kulturális értékek mind hozzájárulnak hazánk országimázsához.

A természeti erőforrások védelme és a velük való bölcs gazdálkodás követendő elv, hiszen így biztosítható, hogy hosszú távon megmaradjon Magyarország gazdag és értékes természeti környezete és biodiverzitása, amely nélkülözhetetlen a magyar lakosság minőségi életéhez.

A Stratégia [ide kattintva](#) érhető el.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

ÚJ KATASZTRÓFAVÉDELMI TESZT

Bővülő témaválasztékkal, a lakosságvédelem tevékenységével kapcsolatos különböző kérdéseket taglalva jelenik meg augusztustól a katasztrófavédelem online interaktív tesztje, amelyet eddig tűzvédelmi teszt néven tett közzé a szervezet.

Az elmúlt három évben összesen harminchét online tűzvédelmi teszt jelent meg az interneten, a tudáspróbát több mint 51 ezer ember töltötte ki. Augusztus elsejétől a tűzmegelezési ismeretek polgári védelmi és iparbiztonsági témákkal bővülnek majd ki.

A továbbra is a hónap első munkanapján megjelenő új katasztrófavédelmi tesztben ezúttal a hőségriasztással kapcsolatos kérdések szerepelnek. Az olvasók hasznos információkat kaphatnak arról, hogy kiket veszélyeztet leginkább a nagy meleg, és hogy mi a teendő akkor, ha a szélsőséges időjárás extrém körülményeket teremt.

Új, katasztrófavédelmi teszt a továbbiakban honlapunk „Lakosság” menüpontjában, a „Katasztrófavédelmi tesztek” almenüben található.

Mindemellett a korábbi tesztek is elérhetőek maradnak a már megszokott helyen.

Forrás: www.katasztrofavedelem.hu, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

NAGY-VARGHA ZSÓFIA: CÉL MEGTALÁLNI A LEGTÖBB TEHETSÉGES FIATALT

A fiatalokért felelős helyettes államtitkár a lehető legtöbb kiemelkedően tehetséges fiatal megtalálásának fontosságáról beszélt hétfőn Szolnokon, a Czeizel Endre Emlékkonferencia - Központban a tehetség elnevezésű rendezvényen.

A tehetséggondozás új irányai Magyarországon című előadásában Nagy-Vargha Zsófia elmondta: a 2008-ban létrehozott Nemzeti Tehetség Program egy évvel ezelőtt került a Kulturális és Innovációs Minisztériumhoz (KIM), és az állam egyre több forrást tud biztosítani a program működésére. Közölte: jelenleg mintegy 4,5 milliárd forint áll rendelkezésre a tehetségek támogatására, ebből 1 milliárd a Stipendium Peregrinum ösztöndíjprogramra.

Beszámolt arról is, hogy a Nemzeti Tehetség Program számos ösztöndíjlehetőséget kínál a fiataloknak, a Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíjra például már nyolcéves kortól lehet pályázni. Kitért arra, hogy tehetségpontok működnek, és a határon túli magyar tehetségek is pályázhatnak ösztöndíjakra.

Számos szakmai program valósul meg a Nemzeti Tehetség Központban - mondta. Példaként említette a Snétberger Zenei Tehetség Központot, ahol olyan, hangszeren játszó gyerekek után kutatnak, akik hátrányos helyzetük miatt a képességeiktől messze elmaradó oktatásban részesülnek. Megemlítette, hogy működtetnek Londonban is egy tehetséggondozó központot, ahonnan a magyar fiatalok a tudásukat a remények szerint majd "haza tudják csatornázni". Nagy-Vargha Zsófia utalt arra, hogy a Nemzeti Tehetség Központ korábban a köznevelési intézményekbe vitt egy teszten alapuló "tehetségazonosító eszközrendszert". Ezt a Nemzeti Tehetség Program "leporolja", és szeretnék ősszel száz köznevelési intézménybe ismét bevinni a mérőeszközt, amely megmutatja, hogy miben tehetséges, merre orientálódik egy-egy gyermek. Szeretnék továbbá egy minden társadalmi réteg számára nyitott és átlátható rendszert létrehozni - ismertette. A Tanítsunk Magyarországot program lényegének nevezte, hogy az ország minden szegletébe, olyan helyre is eljussanak, ahol nehezen fedezik fel a tehetséget.

A Nemzeti Tehetség Program hálózata, a minősített tehetséggondozó műhelyek rendszere 43 középfokú oktatási intézményből áll - közölte, hozzátéve: az intézmények megpályázzák a címet, és kapnak plusztámogatást, hogy az ott dolgozó pedagógusok a saját diákjaikkal belátásuk szerint foglalkozzanak; eszközöket vásárolhatnak, pluszjuttatást kaphatnak tehetséggondozásra. Nagy-Vargha Zsófia további célnak nevezte, hogy a tehetségek hasznosuljanak is. A Start ösztöndíjprogramban például a fiatal, vállalkozó affinitással rendelkező tehetségeket támogatják nemcsak anyagilag, hanem képzéssel is. Szeretnék ezt a programot a középiskolákba is bevinni - jelezte a helyettes államtitkár. Kitért arra is, szeretnék olyan "erőforrástérképet" létrehozni, amely segít abban, az adott gyermek és családja is lássa, hogy az adott régióban milyen lehetőségek vannak tehetséggondozásra.

Az adatok felvétele már elindult, a tervek szerint ebből lesz egy felhasználóbarát applikáció, weboldal, ahol majd tájékozódni lehet – tette hozzá. Azt mondta, emellett az idei év az új tehetséggondozó programokról is szól. Szeretnének ösztől nagyobb hangsúlyt fektetni a természettudományos tárgyakra, lesznek majd pályázható programok. Azt tervezik továbbá, hogy minél több versenylehetőséget biztosítsanak Magyarországon a fiataloknak, például megrendezik 2024-ben az ifjú fizikusok világversenyt. Szólt arról is, hogy a KIM a Nemzeti Tehetség Program részeként tehetséggondozó tanároknak létesített ösztöndíjat. Az érintett pedagógusok havonta nettó 75 ezer forint ösztöndíjra pályázhatnak, ez 10 hónapon át, szeptembertől júniusig jár. A felhívásra közép fokú oktatási intézményben legalább három éve dolgozó matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, informatika, magyar nyelv és irodalom, történelem vagy ének-zene szakos tanárok jelentkezhetnek. A most kezdődő tanévben több mint 1600-an élhetnek majd a lehetőséggel.

Az eseményen jelen volt Czeizel Benjamin, Czeizel Endre unokája, Kállai Mária, a térség fideszes országgyűlési képviselője, a Jász-Nagykun-Szolnok Tehetségsegítő Tanács elnöke; Szalay Ferenc (Fidesz-KDNP), Szolnok polgármestere és Hajnal Gabriella, a Klebelsberg Központ elnöke is. A konferenciát a Magyar Tehetséggondozó Társaság, a Jász-Nagykun-Szolnok Tehetségsegítő Tanács, a Szolnoki Tankerületi Központ és a szolnoki Szegő Gábor Általános Iskola szervezte.

Forrás: www.kormany.hu, MTI

Tudásműhely

TELEPÜLÉSTERVEZÉS 2. RÉSZ – NEMZETKÖZI KITEKINTÉS A TELEPÜLÉSTERVEZÉS TERÉN

Az előzetes prognózis szerint az urbanizáció robbanásszerűen nő. Becslések szerint 2030-ban a városi lakosság száma eléri az 5,06 milliárd főt (a világ össznépességének 60%-a). Várhatóan 2050-re a világon tíz emberből heten városban fognak élni. Egyes vélemények szerint a helytelen szakpolitikai megközelítések, szabályozási tervek vagy a rossz városépítészeti kialakítások miatt az emberek térbeli megoszlása egyre egyenlőtlenebb.

A világ országaiban számos különféle tervezési módszert és gyakorlatot alkalmaznak ma is. A városi szintű stratégiai tervezés, a szokás és a rendezési típusú tervezés egyaránt előfordul. Egyes helyeken az egy adott közösség életének eltérő aspektusait átfogó közösségi tervezést, máshol a területhasználati módok és funkciók szervezésén alapuló tervezést preferálják. Akad, ahol a tervezés a fizikai környezet megjelenésének kodifikálásával egyenlő, máshol inkább a leíró jellegű programozást jelenti. Bármekkora is az eltérés, a céljuk hasonló, a városi környezet és funkciói befolyásolása. A globális problémák, kiemelten a klímaváltozás, az erőforrások szűkössége eltérő módon érintik a különböző területeket és új, innovatív válaszokat igényelnek.

A világ vezetői 2015-ben, egy történelmi ENSZ-csúcstalálkozón fogadták el a fenntartható fejlődési célokat. Magyarország is szerepet játszott az **ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljainak** (SDG: Sustainable Development Goals) és az **Új Városi Agendának** (New Urban Agenda) kidolgozásában. A fenntartható fejlődéshez, ezáltal az egyének és a társadalmak jóllétének eléréséhez, három központi és egymással összefüggő elem – a gazdasági növekedés, a társadalmi integráció és a környezetvédelem – összehangolására van szükség. A 17 fenntartható fejlődési cél minden országot cselekvésre hív fel a jólét előmozdítása és a bolygó védelme érdekében. A városok globális szerepük fényében és az emberiség életében betöltött jelentőségükhöz mérten is külön célt kaptak, az SDG11, azaz "A fenntartható városok és közösségek"-ről szóló 11. cél például egészen konkrétan a városok és egyéb emberi települések befogadóvá, biztonságossá, ellenállóképessé és fenntarthatóvá tételét tűzi zászlajára. A Városi Agenda legfontosabb célja pedig az, hogy hozzájáruljon az Európai Unió nemzeti politikáinak a gyakorlatba történő átültetéséhez, amelyet partneri együttműködés formájában valósítanak meg, bevonva a városokat is.

Az ENSZ-Habitat Vezetőtanácsa által, 2015-ben elfogadott **Város- és Területi Tervezés Nemzetközi Irányelvei** olyan város- és területi tervezési alapelveket és ajánlásokat tartalmaznak, amelyek bármely ország és város számára segítséget nyújthatnak a városi demográfiai változások (népességnövekedés, stagnálás, vagy népességfogyás) kezelésében és a meglévő vagy új települések életminőségének javításában. Tizenkét alapelvet mutatnak be, amelyek a döntéshozók segítségére lehetnek a szakpolitikák, tervek, tervezések integrált tervezési megközelítésű fejlesztésében, illetve felülvizsgálatában. A város- és területi tervezés elsődleges céljai közé tartozik az, hogy az összes - mai és jövőbeni - társadalmi szegmens számára megteremtse a megfelelő életszínvonal és munkakörnyezet feltételeit, garantálja a városfejlesztési költségek, a létrehozott lehetőségek és jótétemények méltányos megosztását, valamint erősítse a társadalmi befogadó készséget és az összetartó erőt. Településrész és városnegyed szinten, az utcafejlesztési és a közterületi programok és tervek javíthatják az épített környezet minőségét, erősíthetik a társadalmi összetartó erőt és a befogadó készséget, valamint a helyi erőforrások megóvására tett törekvéseket.

A településtervezés során országonként eltérő gyakorlattal találkozhatunk. Ennek hátterében különböző történelmi, társadalmi, gazdasági, földrajzi, műszaki-technikai, jogi és egyéb adottságok állnak. Az országok közötti különbségek ellenére két településtervezési irányzatot különböztethetünk meg:

- a) *a kontinentális Európához köthető* (a tervezés műszaki szemléletű, elsősorban a műszaki-térbeli rend megteremtésére irányul)
- b) *angolszász rendszerek* (Egyesült Királyság, Amerikai Egyesült Államok, Kanada), amelyek fejlesztés centrikusak, az épített környezet egységének elve helyett a társadalmi és gazdasági szempontok dominálnak.

Azt, hogy a településtervezés szabályait milyen területi szint határozhatja meg, függ az adott ország kormányzati rendszerétől, valamint a közigazgatás berendezkedésétől. Nem mindegy tehát, hogy unitárius vagy föderális országról beszélünk, két- vagy háromszintű a helyi igazgatás. A településtervezés szabályozásának szintjei a következők:

- *Központi szint:* Hollandia, Svédország, Ukrajna
- *Regionális szint:* Ausztria, Belgium, Spanyolország
- *Helyi szint:* Észtország, Luxemburg, Norvégia
- *Nemzeti és a szövetségi (tartományok/kantonok) szint:* Németország, Svájc.

Szinte minden európai településre készül egy, a területfelhasználást szabályozó terv és egy stratégiai szintű dokumentum. Ez alól kivétel Wales, ahol a helyi fejlesztési terv kizárólag a területhasználatot szabályozza, hiányzik a stratégiai jelleg. Azt, hogy mely terv elkészítése kötelező vagy fakultatív, jogszabályok írják elő. Az Egyesült Királyság, Észtország, Svájc, Svédország, Hollandia, Norvégia és Ukrajna esetében valamennyi terve elkészítése kötelező, jogszabály írja elő.

Számos tervtípussal találkozhatunk:

a) *Városfejlesztési koncepció, stratégiai terv*: ez a stratégiai dokumentum meghatározza a település területi jövőképét, mint pl. Hollandiában a szerkezeti jövőkép, Franciaországban a *ScoT* (területi koherencia terv), Németországban a városfejlesztési stratégiai koncepció (*Stadtentwicklungs-konzept*). Részben ide sorolható a korábbi hazai településfejlesztési koncepció (ma: településfejlesztési terv).

b) *Területfelhasználási terv*: ez a dokumentum határozza meg a területhasználat szabályait. Hazánkban ennek a tervtípusnak felel meg a településszerkezeti terv (ma: településrendezési terv).

c) *Övezeti terv, szabályozási terv*: egy konkrét településrészre vonatkozó, területhasználat részletes szabályait tartalmazó terv. Ilyenek az övezeti tervek (Németország, Ausztria, Belgium), különleges rendezési keret (Luxemburg) vagy a szabályozási tervek Svájcban.

d) *Összevont tervek*: meghatározzák a település jövőképét, tehát stratégiai dokumentumok, de ugyanakkor a területfelhasználást is szabályozzák. Ilyen az Egyesült Királyságban a Helyi Fejlesztési Keretterv (*Local Development Framework*)

e) *Önkormányzati programok, végrehajtási tervek*: olyan településfejlesztéssel összefüggő programok, amelyek az egyes ágazatokra vonatkozó fejlesztésekre vonatkoznak pl.: gazdasági terv, rehabilitációs terv, szociális lakásépítési terv. Ausztriában és Olaszországban készül ilyen tervtípus.

A tervek megvalósításához elengedhetetlen a finanszírozás biztosítása. Európában alapvetően az alábbi forrásokra támaszkodhatnak a települések: EU-források, központi költségvetési források, regionális források, helyi források, magánberuházások hozzájárulásai, lakossági hozzájárulás. Ezek arányai az egyes országoknál eltérőek. Luxemburgban, Franciaországban a helyi önkormányzatok rendelkeznek elegendő tőkével fejlesztéseik nagy részének finanszírozására. Észtországban vagy Norvégiában a magántőke bevonása dominál. Pénzügyi és megvalósítási ütemtervek is készülnek a terv végrehajthatósága érdekében, mint pl. Franciaország, Luxemburg, Németország, Olaszország, Svájc, Svédország esetében.

A településrendezési és építésügyi jog Angliában

A modern településrendezési jogrendet, a Település- és Területfejlesztési Törvény (*Town and Country Planning Act*) szövegét 1990-ben erősítették meg és új törvény született a műemlék épületek és történeti értékű emlékhelyek számbevételéről és nyilvántartásáról is. A törvénytörvényeket számos jogszabály és rendelet egészíti ki.

Az írott jogi szövegeken kívül az épített környezetért felelős miniszter jogkörébe tartozó joggyakorlat az irányadó, hozzá lehet fellebbezést benyújtani a helyi döntések ellen. A fellebbezések elbírálásakor született megoldások gyűjteménye teremti meg a viszonyítási alapot, ami a szokásjogon alapuló országban igen fontos.

Az urbanisztikai jog területén a miniszter rendeletekben szabályokat alkothat és helyileg is intézkedhet. Angol sajátosság a miniszter részéről az esetek leírását tartalmazó ún. útmutató jegyzékek vagy ajánlások (*Guidence notes*) kibocsátása, melyek a településrendezési döntések meghozatalánál a helyi döntéshozókat segítik a hasonló esetek elbírálásához. A tervezési rendszerről elmondható, hogy egyetlen tervfajta készül minden földrajzi területre, a fejlesztési terv (*development plan*), amelyet a területileg illetékes terület- és településrendezéssel foglalkozó szervezet köteles elkészíteni.

A fejlesztési terveken belül a megyéhez hasonlítható (*county*) területrendezési szervezete készíti el a nagyobb léptékű stratégiai elképzeléseket tartalmazó szerkezeti tervet (*structure plan*), míg a kisebb körzetek (*district*) illetékes szervezetei a részletesebb, helyi szabályokat tartalmazó helyi tervet (*local plan*). A jórészt szöveges helyi tervek az országos irányelvek helyi érdekű adaptációi, illetve a belátható távlatban fejlesztendő területeket rögzítik.

A nagyvárosok esetén, illetve a több önkormányzat által létrehozott társult helyhatóságoknál ez a két szervezet egyesül (*unitary authority*), s az egyesített tervet (*unitary development plan*) a közös tervező szervezet (*joint planning board*) dologozza ki. A megfelelési szabályok arra adnak biztosítékot, hogy a különböző tervi szintek között ne alakulhassanak ki konfliktusok, ám ha ez mégis bekövetkezne, a megoldásra is létezik mechanizmus, mivel a rendszer rendkívül rugalmas.

A fejlesztési tervek az egész országot lefedik, ami azt jelenti, hogy az ország területének felhasználását tervek alapján, ellenőrzött formában kívánják megvalósítani. A terv bizonyos területek felhasználására speciális szabályozást írhat elő (pl. bányászati tevékenység, hulladék elhelyezése).

A tételes jog csak a legalapvetőbb, anyagi természetű témákat szabályozza. A rendszer domináns eleme a *planning permission* („*fejlesztési engedélyezés*”) – nagyfokú mérlegelési jogkört biztosít, illetve előzetes megállapodás lehetséges. A település magán-fejlesztések során elnyerhető előnyeit a „*planning gain*” biztosítja (ld. a hazai településrendezési szerződést), de 2007 óta kiegészítő pénzbeli hozzájárulás is kérhető rögzített felhasználással.

Felhasznált szakirodalom:

1. Fenntartható fejlődési célok
Forrás: https://unis.unvienna.org/unis/hu/topics/sustainable_development_goals.html
2. Az EU és az ENSZ: közös célok a fenntartható jövőért. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend
Forrás: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/international-strategies/sustainable-development-goals/eu-and-united-nations-common-goals-sustainable-future_hu
3. Láposi Roland: Miért és hogyan tervezzünk városokat?
Forrás: <http://epiteszforum.hu/miert-es-hogyan-tervezzunk-varosokat>
4. A város- és területi tervezés nemzetközi irányelvei. Magyar kiadás: ENSZ-Habitat (2018) Nairobi, Kenya

Forrás: <https://unhabitat.org/a-varos-es-teruleti-tervezes-nemzetkozi-iranyelvei> és https://unhabitat.org/sites/default/files/download-manager-files/IG-UTP_Hungarian.pdf

5. Locsmáncsi Gábor: A településtervezés nemzetközi gyakorlata
Forrás: https://www.urb.bme.hu/segedlet/szakmernoki/2011_12/PDFesek/Locsmanci_G2_100426.pdf
6. A településrendezési és építésügyi jog Angliában
Forrás: <https://www.terc.hu/dokumentum/431>
7. Dr. Puczkó László – Jószai Attila: Települési tervezés. Nemzetközi gyakorlat – a településtervezés helyzete Európában, 24-28. oldal. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2015.
Forrás: <https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/handle/20.500.12944/10325>

A TELEPÜLÉSMARKETING 2. RÉSZ – STRATÉGIAI TERVEZÉS A TELEPÜLÉSMARKETINGBEN

A településmarketingről szóló első részben elmondtuk, hogy a településmarketing egy olyan stratégia, cselekvési program kidolgozását és megvalósítását jelenti, amelynek során a település versenyelőnyeit a település irányítói feltárják, és a lehetséges vevők/célcsoport felé közvetítik, kommunikálják. A településmarketing valójában nem más, mint egy település versenyképességének, előnyeinek, vonzerejének feltárása, kialakításának, realizálásának segítése, azaz egy alapos elemzési, érdekegyeztetési munkára épülő stratégia-alkotás, és az azt realizáló eszközrendszer folyamatos működtetése a helyi lakosság gazdasági, közösségi, kulturális és ökológiai értelemben vett jóléte növelése érdekében.

A marketingstratégiai tervezés során arra a kérdésre keressük egyrészt a választ, hogy hová kívánunk eljutni a stratégiai tervezés segítségével, másrészt pedig arra, hogy hogyan kívánunk eljutni a kitűzött célig. A településfejlesztéshez hasonlóan a településmarketingben is megszokás különböztetni elsősorban a *célképzésre* összpontosító marketingkonceptiókat, és az azoknál jóval részletesebb, a középtávú célok mellett már a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra is jóval nagyobb hangsúlyt fektető *marketingstratégiákat*.

Mindezek alapján a stratégiai tervezés két legfontosabb lépése a célképzés, valamint a stratégiaalkotás. (Itt kívánjuk megjegyezni, hogy a stratégiatervezés egy átfogó tevékenység-, imázs-, célcsoport- és versenytárs- auditot is feltételez, de e kérdéskörrel jelen keretek között nem foglalkozunk.)

Célképzés

Mielőtt a célképzés lényegi elemeit tisztázzuk, érdemes áttekinteni, valójában milyen dimenziói vannak a marketingstratégiának.

Ha a marketingstratégia szélességének a dimenziójában vizsgálódunk, azt mondhatjuk, hogy létezik egyrészt *parciális* – azaz egy, vagy néhány termékre/szolgáltatásra fókuszáló – stratégia, másrészt *integrált stratégia* is. Ez utóbbiak az ún. több lábbon álló stratégiát követő települések.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a település ne rendelkezhetne alapvető profillal, de ilyen esetben figyelni kell arra, hogy ez a profil ne tegye túlságosan egyoldalúvá a település marketing-mixét (A marketing-mix-ről a településmarketingről szóló első részben értekeztünk).

Az integrált stratégiára jó példa lehet Balatonfüred esete, ahol felismerték, hogy a hagyományos „víz-homok-nap” hármasságára alapozott stratégia mellett erősíteni kell a kulturális értékekhez kötődő, kiegészítő és egyre inkább önálló vonzerőt jelentő elemeket. Ilyenek például a művészeti fesztiválok, borutak.

A marketingstratégia mélységét tekintve megkülönböztethetjük a *defenzív* és az *offenzív* marketingstratégiát követő települések csoportját. Ezek közül az első típus a versenyképesség megtartására, a második pedig annak javítására összpontosít.

Az offenzív stratégiák főként a versenyhátrányban lévő települések számára lennének ajánlatosak. Igen ám, de az offenzív stratégiák költségigénye alapvetően magas, így hát csupán azok a versenyhátrányban lévő települések tudnának erre az útra lépni, amelyek számottevő anyagi és/vagy emberi erőforrásokkal rendelkeznek. Persze ilyen települések nem fordulnak elő tömegesen, noha egy-két példa azért eszünkbe juthat...ilyen lehet mondjuk a korábban teljesen jelentéktelen, de a kőolaj miatt rövid időn belül óriási utat bejáró Dubaj esete.

De nem biztos, hogy egészen Dubaj mértékű erőforrásokban kell gondolkodnunk, hiszen a borsod-abaúj-zemplén megyei település, Szanticska is jó példa lehet e tekintetben. Szanticska esetében ugyanis ez az erőforrás csupán néhány odaköltöző városlakó volt, amivel a pusztulásra ítélt falut – ami ma már közigazgatásilag Abaújlak külterületi lakott helyének számít – a falusi turizmus egyik legtöbbit emlegetett hazai példájává változtatták.

Ahogy azt már említettük, a településmarketing általános célja a település piaci sikerének biztosítása. A célok meghatározása előtt érdemes néhány szót említeni a küldetés meghatározásáról is. A településmarketingben is szokás ugyanis a **küldetés** (más néven: vezérelv) kifejezést használni, ami egy olyan domináns cél, amely az adott település jövőjének az építésében realizálandó közvetlen stratégiai és operatív célok alapja. A település legfőbb küldetése az ott élők jóléte, amelyet szintén csak komplex módon érdemes megközelíteni és kezelni. A településen élők jóléte az alábbi az alábbi összetevőkből áll:

1. Gazdasági jólét
2. Közösségi jólét
3. Kulturális jólét
4. Környezeti, ökológiai jólét

A küldetés mibenlétét azért érdemes a marketingstratégia kidolgozásakor tisztázni, mert erre épülve lehet csak a célokat, terveket, intézkedéseket rögzíteni, pontosítani.

A szűkebb értelemben vett marketing célképzés nem más, mint a település piaci sikere (s ezáltal ott élők jólétének megteremtése) szempontjából optimális célrendszer meghatározása, melynek keretében meghatározásra kerül az átfogó, illetve az alárendelt célok rendszere.

A célját a településmarketingben többnyire az ún. problémafával együtt szokás használni, hiszen a település piaci sikere szempontjából alapvető jelentőségű a problémagócok azonosítása is.

Szemléltetésként most Szekszárd megyei jogú város marketingstratégiájában megjelenő rendszert mutatjuk be.

Problémafa	Célfa
Szekszárd marketingproblémákkal küzd	Szekszárd marketingproblémái megoldódnak
Adottságbeli problémák jelenléte	Adottságbeli problémák enyhítése
- erős szezonális a turizmusban	- Szezonális csökkentése a turizmusban
- Alacsony belső kereslet, vásárlóérték	- Alacsony belső kereslet élénkítése, munkahelyteremtés
- Elérhetőség problémái	- Elérhetőség problémáinak mérséklése, lobbizás
Menedzsmentproblémák a városmarketing körül	Menedzsmentproblémák megoldása
- nem egységes arculat	- Egységes, friss arculat
- Nem korszerű marketingcsatornák használata	- Új marketingcsatornák és gerillamarketing alkalmazása
- Forráshiány a promócióban	- Anyagi források átcsoportosítása a város promóciójára
- Nem koncentrált hatáskörök a városmarketingben	- A városmarketing delegálása egységes feladatként
Lokális problémák megjelenése	Lokális problémák enyhítése
- Borászok aktív elkötelezettségének hiányai	- Borászok motiválása a turizmus befogadására
- Vállalkozások nem „szekszárdi” arculatúak	- A főbb vállalkozások bevonása a városmarketingbe
- Gemenc adottságainak ki nem használása	- Gemenc adottságainak kihasználása
Árproblémák	Árproblémák megoldása
- Magas szolgáltatási árak	- Szolgáltatási árak ésszerűvé tétele
- Magas ingatlanárak	- Ingatlanpiac fejlesztése

Stratégiaalkotás

Hogyan kívánunk eljutni a kitűzött célig? Erre a kérdésre kapjuk meg a választ a tudatos marketingstratégia készítésekor. A kitűzött célig számos út lehetséges, de persze itt sem mindegy, melyiken haladunk végig. Ugyanazon cél elérését szolgáló, de egymástól eltérő útvonalakat a marketingtudományban scenárióknak (forgatókönyvnek) szokás nevezni. Az aktuálisan fennálló alapproblémától a küldetés beteljesítéséig azonban számtalan út vezethet, amelyek közül csakis azt követően választhatunk, hogy tisztába kerültünk azzal, milyen scenáriók állnak rendelkezésünkre a célhierarchia alsóbb szintjein.

Milyen kritériumok alapján válasszuk ki a legmegfelelőbb scenáriót a hasonlóak közül? Erre is többféle szempontrendszer adhat választ nekünk. Dönthetünk költségalapon vagy időtényező alapján, de a kommunikációs és a kínálati mix dominanciáján alapuló scenáriókat is szembeállíthatjuk egymással (a meglévő adottságokat népszerűsítsük, vagy újakat teremtve próbáljunk alkalmazkodni a külső vállalkozók preferenciáihoz).

Nézzük most meg, hogyan néz ki a gyakorlati stratégiaalkotás folyamata, ha a legoptimálisabbnak tartott scenáriót választjuk.

A gyakorlati stratégia alkotás első lépése a stratégiai területek módszeres feltárása. A stratégiai területek sosem önmagukban érdekesek, hanem minden esetben a célcsoportokra vonatkoztatva, amelyeknek a terméket/szolgáltatást értékesíteni kell. A területek meghatározásakor figyelembe kell venni továbbá az imázsaudit, tevékenységaudit és konkurenciaaudit eredményeit is.

Az, hogy mit tekintünk stratégiai területeknek, minden esetben a célhierarchiában (célfában) szereplő átfogó célok határozzák meg.

Ha például a célképzés során a „gazdasági jólét”, „közösségi jólét”, „kulturális jólét” és „környezeti, ökológiai jólét” átfogó célokat határoztuk meg, ezekhez a „gazdaság”, a „közösségépítés”, a „kultúra” és a „települési környezet” stratégiai területeit fogjuk hozzárendelni.

Veszprém megyei jogú város marketingstratégiájában (2012) megjelölt egyik stratégiai terület például a gazdaság. Ennek a stratégiai területnek a módszeres feltárása az alábbiak szerint történt:

Stratégiai terület:	gazdaság
<i>Pozicionálás:</i>	Veszprém, az első magyar Klímasztár város, Zöld Gazdaság
<i>Célcsoportok:</i>	Helyi vállalkozások (újrabefektetések); Új befektetések projektgazdái; A K+F+innovációs szolgáltató hálózatok helyi tudásbázisa
<i>Versenyársak:</i>	A Közép- és Nyugat- Dunántúl gazdasági központjai (Győr, Székesfehérvár, Tatabánya, Szombathely, Zalaegerszeg)
<i>Jellemző fejlesztések:</i>	Energiastratégia megújuló projektek (HU NER TOWN); Repülőtéri ipari park; Az úthálózat modernizációja (É–D, K–Ny főtengelyek, intermodális csomópont); Veszprémi Egyetemváros Tanács

De létezik más megközelítés is: így például stratégiai területként definiálhatók az eltérő sajátosságú településrészek is, hiszen azok más és más marketingstratégiát igényelnek. Miskolc desztinációfejlesztési stratégiája 2014–2020 című dokumentum külön tárgyalja például Miskolctapolca, Lillafüred, Diósgyőr és a Belváros szálláshelyfejlesztéseinek és kommunikálásának problémáit.

A stratégiai területek feltárását követően kerülhet sor a kapcsolódó *prioritások kijelölésére*. A prioritásoknak komplexnek, átfogóan több ágazati intézkedést megjelenítőeknek kell lenniük.

A *vertikális prioritások* egy meghatározott ágazathoz tartozó intézkedések csoportjával azonosíthatók, míg az úgynevezett *horizontális prioritások* ezzel szemben nem tartják tiszteletben az ágazati határokat, praktikusán az összes ágazat/beavatkozási terület kontextusában értelmezhetők.

Veszprém megyei jogú város példájánál maradva a Gazdasági stratégiai terület vertikális prioritásként az alábbi két elem került meghatározásra:

1. Gazdasági integráció helyben
2. Térségi gazdasági integráció.

A horizontális prioritás pedig (ami ugye egyaránt vonatkozik a gazdasági terület mellett a kultúra és közélet, valamint a turizmus stratégiai területekhez):

1. A város kapcsolatainak fejlesztése a marketingkommunikáció eszközén keresztül
2. Az önkormányzat hivatalának „hatékony tanulószervezetté” alakítása

A stratégiai tervezés utolsó lépéseként kerülhet sor arra, hogy az egyes prioritásokhoz meghatározott *intézkedéseket* rendeljünk. Az intézkedések tulajdonképpen a célhierarchia legalsó szintjéhez köthető specifikus (egyedi) célok eléréséhez segítenek hozzá, vagyis egyfajta kapcsot jelentenek a stratégiai tervezés és a gyakorlati megvalósítására irányuló operatív tervezés között.

Veszprém esetében ilyen intézkedés például a gazdasági integráció prioritáshoz rendelve: az együttműködés a legnagyobb adófizetőkkel intézkedés. A „specifikus (egyedi) célok”, illetve az „ezek elérését szolgáló intézkedések” kifejezések azonban nem azt jelentik, hogy az efféle célokat/intézkedéseket logikai értelemben ne lehetne tovább konkretizálni/ részekre bontani, csupán azt, hogy van egy szint, ahol a stratégiai tervezés során meg kell állnunk. Az egyes intézkedéseket további egyedi projektekre lehet bontani, azonban ez már az ún. operatív tervezés feladata.

Az operatív tervezéshez viszont csak a mindenkori költségvetés főbb számainak ismeretében van lehetőség. A marketingstratégiáknak tehát valahol az intézkedéseknél, egészen pontosan megvalósításuk ütemezésénél kell véget érniük.

A településmarketingről szóló következő részünkben nemzetközi és hazai gyakorlati példákat fogunk áttekinteni.

Az összeállítás Buskó Tibor László – Tózsza István Településmarketing c. könyvének 3. fejezete alapján készült. (Dialog Campus Kiadó, Budapest 2018.)

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Fókuszban az IKIR – Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer

ÚJONNAN CSATLAKOZTATOTT SZAKRENDSZEREK BEMUTATÁSA – A PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK RENDSZERE(PTR)

A következőkben az 10 újonnan csatlakoztatott szakrendszereket fogjuk bemutatni Önöknek, hogy megismerjék a rendelkezésre álló adatállományt, illetve egy gyakorlati példán keresztül megnézzük, hogy mire tudják használni a különböző adatokat a munkájuk során.

Az első szakrendszer, amit részletesen is bemutatunk a Pénzbeli és Természetbeni Ellátások Rendszere, röviden: PTR.

A PTR a szociális és gyermekvédelmi törvény alapján nyújtható pénzbeli és természetbeni ellátások nyilvántartására szolgál. A PTR 2023.december 16-án kezdte meg működését és benne rögzítésre kerül az összes Magyarországon megállapított szociális és gyermekvédelmi támogatás. A szakrendszer létrehozásával a pénzbeli és természetbeni ellátások egységes, országos nyilvántartásának kialakítása valósult meg, mely növeli a szociális ellátórendszer átláthatóságát és segíti a párhuzamosságok kiszűrését a támogatások megítélésében. A nyilvántartásból nyomon követhető, hogy milyen ellátásokban részesül az ügyfél, illetve családtagjai bárhol az országban.

A PTR-ben nyilvántartott ellátások köre

I. Járási hatáskörben biztosított ellátások:

- Aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás),
- Gyermek otthongondozási díja,
- Ápolási díj,
- Időskorúak járadéka,
- Közgyógyellátás,
- Gyermektartásdíj megelőlegezése,
- Otthonteremtési támogatás.

II. Települési önkormányzat által biztosított ellátásként a települési támogatás.

III. A jegyző, mint gyámhatóság hatáskörébe tartozó ellátásként a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság.

A PTR működtetése

A rendszer üzemeltetője a Magyar Államkincstár. A rendszer használata telefonos és elektronikus ügyfélszolgálattal támogatott.

A PTR rendszert jelenleg 3375 szervezet (3178 települési önkormányzat és 197 járási hivatal) mintegy 9389 felhasználója használja napi munkavégzése során. A rendszerben jelenleg több mint 12 és fél millió ellátás adata található meg, beleértve valamennyi eddig rögzített ellátást, az élő jogosultságok mellett a már megszünteket is.

PTR-IKIR kapcsolat

A PTR-ből az IKIR részére az otthonteremtési támogatás kivételével valamennyi szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátásra jogosult száma évente egy alkalommal (tárgyév december 31-ei időállapot szerint) átadásra kerül, életkori és állampolgárság/idegenrendészeti státusz szerinti bontásban. Az aktív korúak ellátása esetén az ellátásra jogosultak és az azon belül szüneteltetett ellátással rendelkező jogosultak létszáma havi bontásban is átadásra kerül a tárgyó utolsó naptári napja szerinti állapotnak megfelelően.

Gyakorlati példa

Az önkormányzati rendeleti szabályozásoknál gyakran előfordul, hogy a szociális ellátásra vagy szolgáltatásra való jogosultság megállapításához egyéb szociális vagy gyermekvédelmi ellátásokra való jogosultság fennállását szabják feltételül. Így pl.

- „...§ (1) Az önkormányzat annak a családnak, amelynek tagja tárgyév december hónapjának 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, a tárgyév december hónapjában az éves költségvetési rendeletben meghatározott összegű egyszeri támogatást folyósít.
- „... § (1) Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen aki [...] időskorúak járadékában, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesül....”

Az önkormányzat szociális támogatási rendszerének kialakításához, továbbá éves költségvetésének tervezéséhez nagy segítséget nyújt, ha egy rendszerből lekérdezhetővé válik a területén élő személyek részére biztosított, nem önkormányzati hatáskörbe tartozó ellátások létszámadata is.

IKIR rendszer- felhasználó támogatás

Amennyiben a rendszer használatával, vagy az IKIR-hez történő regisztrációval kapcsolatban kérdése van, kérjük, hogy jelezze az ikir@bm.gov.hu email címen, vagy a [+3615501522](tel:+3615501522)-es telefonszámon.

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda

Figyelmébe ajánljuk

VÁLOGATÁS A LECHNER TUDÁSKÖZPONT ANYAGAI KÖZÜL

A távérzékeléses gyeptérképezés titkai – Fókuszban az Európai Unió állandó gyepterületei

Az Európai Unió állandó gyepterületeinek térképi nyilvántartásával, és ennek Magyarország területére vonatkozó feladataival a Lechner Tudásközpont Földmegfigyelési Operatív Központ főosztálya foglalkozik, karöltve a Nemzeti Földügyi Központtal. A projekt háttéréről és céljáról, a gyepterületek lehatárolásának kihívásairól, a távérzékelési módszerekről és a gépi tanításról dr. Mikus Gábor főosztályvezetővel, dr. Kristóf Dániel űrtávérzékelési osztályvezetővel, dr. Belényesi Márta távérzékelési vezető szakértővel és Pacskó Vivien távérzékelési szakértővel beszélgettünk.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Elhunyt Fekete Gábor – A FÖMI és a Lechner Tudásközpont egykori vezetőjére emlékezünk

Elhunyt Fekete Gábor, a Lechner Tudásközpont egykori ügyvezetője. A mindig aktív és tevékeny szakember 59 éves korában távozott az élők sorából. Emlékét megőrizzük.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Elindult a Lechner Tudásközpont Copernicus böngésző szolgáltatása – Műholdfelvételes adatok mindenkinek

Már elérhető a Lechner Tudásközpont új webes szolgáltatása, a bárki számára ingyenesen hozzáférhető Copernicus böngésző, amely az egész ország területére vonatkozóan tartalmaz űrfelvételekből előállított adatokat.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Városi tavak a magasból – Válogatás a Fentről.hu légifelvételeiből

Nagyvárosi oázisok, lakótelepek mellett elterülő pihenőtavak, fürdővárosi állóvizek – a fentről.hu archív légifelvételeiből készült újabb válogatás ezúttal hazánk egy-egy városi tavát mutatja be a magasból. Fekete-fehér, színes és infraszínes légifotókon látható többek között a Városligeti-tó, a hajdúszoboszlói fürdő csónakázótava, valamint az is megfigyelhető, hogyan változott az évtizedek során a szegedi Vértó, vagy a nyírbátori Papok-rétje.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Téradat-nyilvántartások a közigazgatás szolgálatában – Zárókonferenciát tartott a 3D alapú adat infrastruktúra kialakítása projekt

A 2015-ben indult „3D alapú adat infrastruktúra kialakítása” nevű kiemelt KÖFOP projekt eredményeként megújult vagy létrejött szolgáltatások – például az e-közmű, a TEIR, a Nemzeti Mintaterv Katalógus, vagy az E-TÉR – mára használatba léptek, többen közülük évek óta támogatják a szakmai és lakossági felhasználókat, megkönnyítve a gyors és hatékony ügyintézését. A Miniszterelnökség háttérintézményeként működő Lechner Tudásközpont a projekt keretében összesen tizenegy különböző, téradatokkal kapcsolatos online szakrendszert hozott létre, illetve fejlesztett tovább. A webes informatikai alkalmazások integrált használatát egy háttérben működő keretrendszer segíti, így azok egységes platformon kommunikálnak egymással. A projekt záróeseményét 2023. június 29-én tartották meg.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Pályázati lehetőségek

A BELÜGYI TUDOMÁNYOS TANÁCS A CHATGPT ÉS MÁS NAGY NYELVI MODELLEK ALKALMAZÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI ÉS EGYBEN BIZTONSÁGI KÉRDÉSEI CÍMŰ PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

I. A pályázat preambuluma

Napjainkban, vagyis a tudásalapú, más szóhasználattal az információs társadalom korában a társadalom tagjai egy újfajta ipari forradalom részesei, amelynek ténye sok esetben nem is tudatosul a hétköznapi emberekben. Új jelenségként a világ köztudatában megjelent ChatGPT egyenesen „felrobbantotta” a világ információs társadalmának jelentős részét. Olyan radikálisan új jelenségről beszélünk, amely képes volt az indulását követő ötödik napon már több mint 1 millió felhasználót felmutatni, majd néhány hónap alatt több mint 100 milliós nagyságrendet elérni, és a regisztráltak száma folyamatosan növekszik. A ChatGPT és más nagy nyelvi modellek (*Large Language Model, LLM*) használata széles társadalmi rétegeket érint, az élet minden területére beszivárog, kihatással van az egyének magánéletére, a társadalmi szervezetek, a gazdasági és állami szereplők tevékenységére, továbbá a társadalmi entitások közötti kapcsolatokat, folyamatokat is mélyrehatóan átalakíthatja, jelentős és számos etikai és jogi kérdést felvetve.

Egy korábbi gondolatot idézve: a mesterséges intelligencia (a továbbiakban: MI) kutatói már kezdetekben sem voltak szerények a várható sikereket illetően. Gyakran idézik Herbert Simonnak a következő, 1957-ből származó kijelentését: *”Sem meglepni, sem sokkolni senkit nem célozom – de a legegyszerűbben összefoglalva azt mondhatom, hogy a világban léteznek ma már gondolkodó, tanuló és kreatív gépek.*

E képességük rohamosan fog fejlődni, és – a közeljövőben – az általuk feldolgozott problémák köre összemérhető lesz azokkal a problémákkal, amelyekkel az emberi elme eddig megküzdött.”¹

A gazdaságtörténészek szerint a negyedik ipari – információs – forradalom egyik legfőbb kihívása, hogy az információs társadalmak jelenlegi fejlődési szakaszában az információs rendszerek által folyamatosan előállított és bennük tárolt hatalmas, erőforrásként is értelmezhető adattömeget, az ún. big data-t - hitelességétől függetlenül - milyen mértékben, milyen hatékonysággal képesek feldolgozni, információvá alakítani és a társadalmak hasznára fordítani.

Az információs társadalom jelenlegi fejlődési szakaszában közép- és hosszútávon azok a társadalmak lesznek képesek hatékonyan és eredményesen működni, valamint egymással együttműködni, melyek a természeti erőforrásokat költséghatékonyan hasznosítják, a társadalmi és gazdasági folyamatokat pontosan elemzik, értékelik, az új tudományos eredményeket innovatívan, pragmatikusan hasznosítják.

Az információtömeg robbanásszerű növekedése a Belügyminisztérium irányítása alá tartozó rendészeti-, egészségügyi-, köznevelési-, gondoskodáspolitikai-, vízügyi- és önkormányzati szektorra is jellemző. Ugyanakkor az információk mennyisége, összetettsége, valamint a rendelkezésre álló humán erőforrás miatt az adatok hatékonyan már nem feldolgozhatók, így a bennük rejlő potenciál teljes spektruma nem kiaknázható. E jelenség hátrányos következményeinek csökkentése érdekében elengedhetetlenül szükséges korunk egyik legnagyobb vívmányának és legintenzívebben fejlődő területének, a mesterséges intelligenciának fejlesztésében és alkalmazásában rejlő lehetőségeket tanulmányozni és előnyeit, hátrányait vizsgálni. A rendészet területén már alkalmaznak működő – jellemzően hibrid, tehát különböző technológiákat ötvöző – kísérleti MI megoldásokat, azonban ezek konkrét rendvédelmi feladatokhoz és jogszabályi keretekhez történő adaptálása kihívást jelent.

Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája 2030-ig határoz meg célkitűzéseket. Nagy jelentőséggel bír az ország információs társadalmának fejlődése és versenyképességének növelése, valamint az MI rendszerek kutatása és hatékony alkalmazása miatt. Minden e stratégiához kapcsolódó kutatás, program és fejlesztés a jövő társadalmának fundamentumát jelenti. Ezek a kutatások, programok vagy fejlesztések mind az egyéneket érintő hétköznapi életre, életmódra, mind a különböző közösségek, szervezetek, intézmények működésére, mind pedig a tudomány egyes területeire, ágaira, például műszaki tudományokra, orvosi tudományokra, társadalomtudományokra (szociológiára, pszichológiára, jogtudományra, rendészettudományra, hadtudományra) irányulhatnak.

Prognosztizálható, hogy az MI megoldások, mint a ChatGPT és más nagy nyelvi modellek, az információs társadalmak életében már a közeli jövőben kiemelt szerepet fognak betölteni, így védelmükre is kiemelt figyelmet kell fordítani. Egyrészt az általuk betöltött funkciók alapján lehetnek elsődleges célpontok, illetve az interdependencia jelensége okán a kieső funkció hatásából eredően másodlagos célpontok. Az MI megoldásokra (infrastruktúrák és rendszerek) más országok kiberhadviselési rendszerei, a kiberbűnözés és a kiberterrorizmus tekinthet célpontként, de meg kell említeni az ipari kémkedést is, amely megjelenhet az új, vagy újszerű kutatási eredmények megszerzése kapcsán.

¹ Mesterséges Intelligencia Elektronikus Almanach, 1.3. fejezet: A mesterséges intelligencia története. http://project.mit.bme.hu/mi_almanach/books/aima/ch01s03 [Letöltve: 2023.04.12.]

Az előzőekre tekintettel a védelemre az MI rendszerek kialakításának és üzemeltetésének minden szakaszában figyelmet kell fordítani.

A potenciális MI kutatási irányok mindegyikére igaz, hogy az MI megoldások gyakorlati megvalósításán túl a jogszabályi keretek kidolgozása is alapos munkát igényel. Ez kiemelten igaz a társadalmi folyamatokba, a társadalmi környezetbe aktívan beavatkozó megoldások (például az önvezető járművek, a ChatGPT és más nagy nyelvi modellek) szabályozására, mert itt nem meglévő jogszabályokat kell módosítani, hanem olyan, eddig nem kidolgozott elveket kell megalapozni, megalkotni és lefektetni, melyek a társadalmat kiemelten foglalkoztathatják. Ennek okán szükséges megvizsgálni, hogy az MI kapcsán értelmezhető autonómiának, illetve adaptivitásnak mekkora szabadságfokot lehet engedni, és milyen prioritásokat kell megfogalmazni az adott jogszabályi keretek között.

A fentiekre figyelemmel a Belügyi Tudományos Tanács pályázatot hirdet *ChatGPT és más nagy nyelvi modellek alkalmazásának lehetőségei és egyben biztonsági kérdései* témakörben annak érdekében, hogy írásra serkentse mindazokat, akik valamilyen módon érintettek, illetve érdekeltek a meghirdetett témakörökben. A pályázat meghirdetésének célja, hogy a Belügyi Tudományos Tanács az állomány tagjainak szakmai ismereteit és értékes gyakorlati tapasztalatait, valamint a téma iránt érdeklődő szakemberek véleményét és javaslatait megismerje.

A pályaművek elsősorban az életszerű, valós problémákra megoldást kínáló ötletek rendszerszemléletű megközelítéssel történő megoldásait mutassák be, ne műszaki és matematikai megközelítésű tartalmat tükrözzenek.

II. A pályázat címe és témakörei

A ChatGPT és más nagy nyelvi modellek alkalmazásának lehetőségei és egyben biztonsági kérdései

Pályaműveket az alábbi két témakörben lehet benyújtani:

I. A ChatGPT és más nagy nyelvi modellek (LLM-ek) alkalmazásának lehetőségei

Témajavaslatok, kérdéskörök (a teljesség igénye nélkül):

- a gépi tanulás és a mesterséges intelligencia elhatárolása az elektronikus információs rendszerek védelmében;
- az LLM alapú MI megoldások fejlesztési és üzemeltetési módszerei, költségei, a megoldások fenntarthatósága;
- a ChatGPT és más LLM-ek alkalmazása a kiberbiztonsági fenyegetések felismerésében, értékelésében, elhárításában;
- valós idejű vagy tárolt szöveg, audio, kép- és video feldolgozás, tartalmak alkotása/generálása LLM alapú multimodális modellek segítségével;
- összadatforrású sajtófigyelés MI alapú nyelvi modellek segítségével;
- beszédfelismerő és akusztikus alkalmazások, tárgyalások, tanúmeghallgatások leiratai és ezek feldolgozása beszédtechnológiai és nyelvi modellek segítségével;
- generatív MI módszerek felhasználási lehetőségei a bűnözői körök által, példák;
- ügyfélszolgálatok automatizálása ChatGPT és más LLM-ek, illetve MI alapú beszédtechnológiai rendszerek segítségével;
- milyen hatással van a ChatGPT és kapcsolódó megoldások a munkaerőpiacra, és hogyan változtatja meg az emberek munkáját, életét;

- milyen társadalmi és etikai kihívásokat vet fel a ChatGPT és kapcsolódó megoldások alkalmazása, illetve hogyan lehet ezeket a kihívásokat kezelni;
- milyen hatással van az a ChatGPT és más LLM-ek a gazdasági növekedésre és a versenyképességre, illetve hogyan lehet ezt az eszközt a gazdasági fejlődés elősegítésére használni.

II. ChatGPT és más nagy nyelvi modellek (LLM-ek) biztonsági kérdései, szervezeti és társadalmi hatásai

Témajavaslatok, kérdéskörök (a teljesség igénye nélkül):

- jogi, etikai kérdések; az egyéni felelősség;
- a ChatGPT és más LLM-ek alkalmazásának hatása a szervezet humánpolitikájára; a büntetőjogra; a rendészeti felsőoktatás átalakulására;
- a személyes adatok a ChatGPT és más LLM-ek által történő felhasználásának adatvédelmi kérdései (tanítás és futtatás során);
- rendvédelmi MI politika és stratégia javaslatok a ChatGPT és más LLM-ek szempontjából;
- milyen kockázatokkal jár a ChatGPT és más LLM-ek alkalmazása a biztonság és a magánélet szempontjából, illetve hogyan lehet ezeket a kockázatokat minimalizálni;
- milyen társadalmi és etikai kihívásokat vet fel a ChatGPT és más LLM-ek alkalmazása;
- milyen hatással lehet a ChatGPT és más LLM-ek az emberi munkaerőre, és hogyan lehet hatékonyan az emberek munkanélküliségét vagy elavult képességeit ezek felhasználásával javítani;
- milyen kockázatokkal járhat a ChatGPT és más LLM-ek alkalmazása az egészségügy területén; a pénzügyi szektorban;
- milyen kockázatokkal járhat a ChatGPT és más LLM-ek alkalmazása katonai területen, és hogyan lehet megoldani az MI fegyveres konfliktusokban történő alkalmazását vagy az emberi döntéshozók feladatainak automatizálását.

További felmerülő kérdések, témák fogalmazhatóak meg a pályázat tárgyát illetően, például: Vajon az MI-t tiltani kellene vagy együtt dolgozni vele?; Mennyire képes kritikusan dolgozni a ChatGPT?; Mikorra lehet eszköz a ChatGPT?; Okosabb mint „MI”, emberek?; Mik a személyre szabott tanulás lehetőségei?; Milyen felkészültséget igényel az MI alkalmazásának használata?; A képességek javulása érdekében az egyént vagy a rendszert kell a másikhoz igazítani?; Mi kell a ChatGPT jó használatához, milyen alapképességek szükségesek hozzá?; Képes az MI emberi kapcsolatok javítására?; kollaboráció, mint legfontosabb kérdés az ember-ember, valamint ember-gép között; az MI rendszerek tanításához és teszteléséhez kialakított adatbázisok jelentősége; Adatvédelmi szempontból milyen aggályokat vetít előre a ChatGPT megjelenése?; A ChatGPT függőséget okozhat és személyiség torzuláshoz vezethet?; etikai és emberi felelősség kérdése a ChatGPT-vel szemben.

III. A pályázók köre

A pályázaton természetes személyek vehetnek részt. Pályázni egyénileg vagy kollektív munkával, egy vagy több magyar nyelvű, eddig még nem publikált, máshová be nem nyújtott tanulmánnyal lehet.

IV. A pályamű benyújtásának feltételei

A pályázatok benyújtásának módja: kizárólag elektronikus úton, a Belügyi Tudományos Tanács online pályázati felületén, <http://palyazat.bm-tt.hu/> oldalon.

A pályázat feltöltésének határideje: 2023. október 1. 24:00

A pályázat elbírálásának határideje: 2023. november 15.

Kizárólag a határidőig véglegesített, beadott pályaművek kerülnek elbírálásra/befogadásra!

A pályaművön annak címén és a jeligén kívül egyéb, a pályázó személyének azonosítására alkalmas adat, jelölés nem szerepelhet!

A pályázati felületen **pályázat benyújtására csak bejelentkezés nélkül van lehetőség.** Amennyiben mégis bejelentkezett, a rendszer által generált hibaüzenet fog megjelenni a pályázat benyújtásakor. Kérjük, hogy ebben az esetben jelentkezzen ki, és így töltsse fel pályázatát az anonimitás biztosítása érdekében.

A pályázat sikeres beadásának tényéről (mivel a pályázóra vonatkozó személyes adat nem kerül a pályázat beadása során rögzítésre) a pályázati felületen tájékozódhat, ahol valamennyi beadott pályázat jeligéje olvasható.

Kérjük, hogy olyan **jeligét válasszon, amely ezen a listán nem szerepel.**

V. A pályázat elvárt elemei

- jeligével ellátott pályamű (a jelige ne legyen alkalmas a szerző kilétének azonosítására);
- a pályamű rövid tartalmi ismertetése maximálisan 1 (azaz egy) gépelt oldal terjedelemben;
- nyilatkozat, amelyben a szerző – a Belügyi Tudományos Tanács online pályázati felületén – nyilatkozik arról, hogy a pályamű teljes egészében a saját szellemi terméke;
- a személyes adatok kezelésére vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat, amely szintén a Belügyi Tudományos Tanács online pályázati felületén található.

VI. A pályamű formai követelményei

- **A pályamű terjedelme** nem kötött, de a törzsanyag (mellékletek nélkül) lehetőleg **minimum 1, maximum 3 szerzői ív között** mozogjon (egy szerzői ív 21 gépelt oldal, 1 oldal A/4 méret, 32 sor, soronként 62 leütés, a bal szélén 4 cm-es, jobb szélén 2,5 cm-es margóval számolva).
- A szövegszerkesztés során a Times New Roman betűtípust kérjük alkalmazni.
- Különösen fontos a pályamű világos felépítése, az egyes fejezetek, részek elkülönítése, a címfokozatok egyértelmű hierarchiája. A tartalomjegyzékben leírt címek, illetve azok sorrendje pontosan egyezzen a szövegben szereplőkkel.
- A címfokozatokat jelöljük decimális számozással, legfeljebb három szintig (pl. 1.1.2.). Szükség esetén ez alatt is használhatunk alcímet, külön számozás nélkül. A szövegben a címeket emeljük ki félkövér szedéssel és nagyobb betűmérettel, illetve hagyjunk előttük-utánuk üres sor.
- A szerző kereszt- és családnevének sorrendje mindig a nyomtatványon olvashatóval egyezzen meg, külföldi szerző esetében tehát a vezetéknevet nem emelhetjük ki a címleírás első szavául. A szerző megnevezésénél a vezetéknev mellett a keresztnév

kezdőbetűje kerül feltüntetésre. A vezetéknevet és a keresztnévet vessző választja el egymástól.

- Több szerző esetén az egyes szerzők neve közé nagyköötőjel kerüljön. A szerző neve után zárójelbe kerüljön a megjelenés éve.
- Ugyanazon szerző különböző művei a megjelenés sorrendjében kövessék egymást, kezdve a legfrissebb művel, haladva a legrégebbi felé. Ha egy szerzőtől ugyanazzal az évszámmal több mű is szerepel, akkor teszünk egy kisbetűt az évszám után folytatólagosan: (2012a) (2012b).
- Dőlt kisbetűkkel szedjük a könyv címét, illetve folyóiratcikk esetén a tanulmány közreadó folyóirat nevét.
- A kötet szerkesztőjének neve után a *szerk.* szócska áll. Idegen nyelvű kötet esetén az adott nyelvnek megfelelő rövidítést használjuk: *ed.* (angol, olasz, latin); *éd.* (francia); *Hrsg.* vagy *Hg.* (német).
- Szerkesztett könyveknél, folyóiratoknál és egyéb közleménynél a hivatkozások végén meg kell adni az oldalszámokat is. Az oldalszámok elé egy 'pp.' rövidítés kerüljön. Számok között nagyköötőjelet használunk.
- Egy könyv 2., 3. stb. kiadására a kiadási évet követő felső index-számmal utalunk: 1964.
- Internetes hivatkozásoknál a link után szögletes zárójelben szerepeljen a letöltés dátuma.
- Ha bármelyik adat hiányzik, értelemszerűen ki kell hagyni.
- A pályaműben szereplő összes képnél, ábránál, táblázatnál szükséges sorszám, cím/aláírás, illetve a forrás feltüntetése. Ha a szerző maga készítette az ábrát/táblázatot, ezt „Saját szerkesztés” szöveggel jelölje (pl. 6. ábra: Külső finanszírozási képesség a GDP százalékában, szektorok szerint. Forrás: MNB: Inflációs jelentés, 2016. június). A táblázatokat, ábrákat, képeket arab számokkal kell megszámozni és a táblázat, ábra, kép alatt középre helyezett címmel, forrásmegjelöléssel kell ellátni, ami 10-es méretű Times New Roman betűkkel van kiírva.
- Fontos az ábrákon szereplő feliratok, adatok, skálák hiánytalan és olvasható feltüntetése. Idegen nyelvű szöveget tartalmazó ábráknál szükséges a magyar fordítást is leírni, különösen a szaknyelvi kifejezések esetén.
- A pályaműben mind a szó szerinti idézetek, mind a tartalmi idézés (parafrázis) forrását minden esetben külön jelölni kell. A jelölésnek tartalmaznia kell a forrásmű oldalszámát is, illetve jogszabály esetén a konkrét bekezdést, pontot stb. A szövegben a szó szerinti idézetek kezdetét és végét az idézőjelek használatával egyértelműen jelölni kell. Kérjük, hogy szövegközi hivatkozást alkalmazzon (pl. Graysmith 1976; Graham–Robinson 2004: 33).
- Lábjegyzetet csak fogalommagyarázat, vagy valamilyen kiegészítő információ megjelenítésére használunk.
- A pályamű végén szereplő irodalomjegyzéknek minden forrásművet tartalmaznia kell, amelyből szó szerinti vagy tartalmi idézés történt a szövegben. A forrásművek jelölésének pontosnak, teljesnek és egységesnek kell lennie. A forrásművek felsorolásánál az alfabetikus sorrendet kell követni, indokolt esetben csoportosítva azokat (pl. szerzői művek, jogszabályok, adatbázisok).

Hivatkozások jelölése az irodalomjegyzékben

Önálló mű:

Szerző neve (megjelenés évszáma) *Mű címe*. Kiadó helye, Kiadó neve.

Pl.: Graysmith, R. (1976) *Zodiac*. New York, Berkley Books.

Szerkesztett kötetben megjelent tanulmány:

Szerző neve (megjelenés évszáma) Tanulmány címe. In: Szerkesztő neve (szerk.)

Kiadvány címe. Kiadás helye, Kiadó neve. kötetbeli oldalszám.

Pl.: Golnhofner, E. (2003) A tanuló. In: Falus, I. (szerk.) *Didaktika - Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. pp. 38–56.

Pl.: Katona, T. (2012) Gondolatok a hazugságvizsgálatról az Emberi Jogok Európai Egyezményének tükrében. In: Juhász, Zs.–Nagy, F.–Fantoly, Zs. (szerk.) *Ünnepi kötet Dr. Cséka Ervin professzor 90. születésnapjára*. Szeged, SZEK Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó. pp. 261–274.

Folyóiratban megjelent tanulmány:

Szerző neve (megjelenés évszáma) Tanulmány címe. *Folyóirat Neve*, (az illető évfolyam kötetszáma arab számmal – megadása nem kötelező), megjelenés éve/füzetszám, oldalszám. Amennyiben van doi azonosító szám.

Pl.: Bögel, Gy. (2008) A schumpeteri „teremtő rombolás” módjai az infokommunikációs iparban. *Közgazdasági Szemle*, Vol. 55. No. 4. pp. 344–360.

Pl.: Taylor, M. (2020). Personality Styles: Why They Matter in the Workplace. *Economic Alternatives*, Issue 1. pp. 148–163. doi: [10.37075/EA.2020.1.08](https://doi.org/10.37075/EA.2020.1.08)

Internetes hivatkozás:

Szerző neve (megjelenés éve) *Tanulmány címe*. Forrás neve vagy webcím neve. Új sorban link: [Letöltés ideje]. – Ha nincs megadva évszám és/vagy oldalszám, akkor csak a meglévő információ szerepel.

Pl.: Kampis, Gy. (2013) *A hazai felsőoktatás kutatási szerkezetelemzése*. Petabyte Kft.-Oktatási Hivatal.

https://www.oktatas.hu/felsooktatas/projektek/tamop721_eszafejl/projekthirek/hazai_tudomanyometriai_felmeres/ [Letöltve: 2019.04.05.].

Pl.: Marketing Charts (2018) *3 Interesting Stats on Youths' Emerging Video Viewing Methods*.

<https://www.marketingcharts.com/digital/video-105344> [Letöltve: 2020.12.09.].

VII. A pályázat elbírálása, díjazása

A pályaművek elbírálásakor lényeges szempont a megadott témakörhöz való kötődés, a következtetések és javaslatok gyakorlati alkalmazhatósága, valamint a feldolgozás igényessége². Elvárás továbbá az is, hogy a dolgozat tartalmilag és formailag rendszerezett, logikus felépítésű legyen, a végén összefoglalást is tartalmazzon, amelyben szerepelnie kell az innovációs javaslatok alkalmazásának és/vagy hasznosításának is.

A bírálati folyamat két részből áll. Az első részben az online pályázati felületen a téma tudományos és szakmai elismertségű szakértői bírálók pontozzák és szövegesen értékelik a benyújtott jelígés, anonim pályázatokat. Ezt követően a Belügyi Tudományos Tanács elnöke által felkért bizottság a bírálók értékelése alapján dönt a díjazásról.

² A feldolgozás igényessége alatt a vonatkozó téma szakirodalmának ismerete, annak alkotó módon való alkalmazása, új szakmai tudományos ismeretek, összefüggések, módszerek és eljárások megfogalmazása, kidolgozása érthető.

A pályázatokat bíráló bizottság fenntartja a jogot, hogy a formai követelményeknek meg nem felelő pályaműveket nyomós okból – pl. a pályázó személyének azonosítására alkalmas adatok pályaművön történő szerepeltetése miatt – kizárja a bírálati eljárásból.

A pályázatra beérkező tanulmányok közül a bíráló bizottság témánként az első három helyezettet pénzjutalomban részesíti, valamint különdíjat adományozhat.

Első díj témánként: 600.000.- Ft (bruttó)

Második díj témánként: 300.000.- Ft (bruttó)

Harmadik díj témánként: 200.000.- Ft (bruttó)

Küöldíj témánként: 200.000.- Ft (bruttó)

VIII. Eredményhirdetés

A pályázat bírálati szakaszának lezárulásáról a pályázók a [Belügyi Tudományos Tanács online pályázati felületén](#) kapnak tájékoztatást. Ekkor a pályázó belép, vagy ha eddig nem tette meg, regisztrál az online pályázati felületen, a jelige és a megadott titkos kód segítségével azonosítja magát, majd ezt követően megtekintheti pályázatának eredményét. A fent említett két felületen adunk tájékoztatást a díjátadó pontos időpontjáról és helyszínéről is.

A pályázati díjak átadására a Belügyi Tudományos Tanács – az MTÜ 2023 belügyi fejezet ünnepi zárásaként megrendezett – ülésen kerül sor.

A pályázó a pályamű benyújtásával tudomásul veszi, hogy annak díjazása esetén a felhasználási jogok a Belügyi Tudományos Tanácsot illetik meg.

A Belügyi Tudományos Tanács fenntartja a jogot, hogy a díjakat az egyes eredménykategóriákban ne adja ki, vagy megosztott díjazást alkalmazzon.

A legjobb pályaműveket – függetlenül attól, hogy érték-e el helyezést – a Belügyi Tudományos Tanács szerkesztett formában, a [Rendvédelem](#) című online folyóiratában közzé kívánja.

A pályázattal kapcsolatos további információt a Tudománystratégiai és –koordinációs Főosztály munkatársai a tudomanystrategia@bm.gov.hu e-mail címen nyújtanak.

A Belügyi Tudományos Tanács minden pályázónak eredményes munkát kíván!

Dr. Felkai László
Belügyminisztérium
közigazgatási államtitkár
Belügyi Tudományos Tanács
elnök

ÚTRAVALÓ ÖSZTÖNDÍJPROGRAM

Megemelt keretösszeggel folytatódik az Útravaló ösztöndíjprogram, idén több mint 2,8 milliárd forint áll rendelkezésre.

A jó hírt a Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkára, Fülöp Attila jelentette be. A 300 millió forinttal megemelt keretösszegű ösztöndíjprogram alapvetően a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknek, fiataloknak nyújt támogatást a tanuláshoz.

A kormány álláspontja szerint a felzárkózás lényege, hogy a tehetséget, a képességet, az aktivitást támogassuk és ne a passzivitást – mondta az államtitkár. Közölte, hogy a 2023/2024-es tanévre vonatkozó ösztöndíjpályázatokot augusztus 21-én hirdették meg, és a pályázatok benyújtására egy hónap – 2023. szeptember 21. 23:59 – áll rendelkezésre.

Az ösztöndíjprogramnak négy célja van, ezért, az négy alprogramra tagolódik, így a gyerekeket, a fiatalokat a továbbtanulásban, a szakmaszerzésben, az érettségi, valamint a diploma megszerzésében segíti. Jelenleg körülbelül 10 ezer diák vesz részt a programban.

A programba való bekerülés feltétele alapvetően rászorultsági alapú, az ösztöndíj összegét viszont a teljesítmény határozza meg. Kategóriák szerint havonta 9 és 20 ezer forint között van az ösztöndíjak összege, kivéve a diplomaszerezést segítő ösztöndíjat, amelynél félévente 250 ezer forint.

Fülöp Attila kiemelte, a programban résztvevő tanulók és hallgatók mellett fontos szerep jut még a mentoroknak is, pályázatukat szintén várják.

A program részletei megtalálhatók a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság honlapján, a tef.gov.hu oldalon.

Forrás: www.onkormanyzatiklub.hu

KLÍMABARÁT Díj 2023

A Klímabarát Települések Szövetsége 2023-ban is meghirdeti települési önkormányzatok számára a megújult Klímabarát Díj 2023 pályázatot, valamint a Klímabarát Díj - „Zöld Infrastruktúra 2023”, és a Klímabarát Díj 2023 - „Kék Infrastruktúra Díjakat”. **Pályázni 2023. október 31-ig lehet!**

A pályázat célja olyan, már meglévő jó gyakorlatokkal, példamutató ötletekkel, intézkedésekkel rendelkező települések díjazása, támogatása és népszerűsítése, akiknek fontos a környezetükben fellelhető természeti erőforrások fenntartható használata, a klímatudatosság, valamint települési gyakorlataik elősegítik a klímaváltozás megelőzését, illetőleg a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást.

A pályázó önkormányzatok olyan klímatudatos, a fenntartható fejlődés gyakorlati megvalósítása iránt elkötelezett települések, amelyek már rendelkeznek példaértékű jó gyakorlatokkal, intézkedésekkel, beruházásokkal vagy stratégiákkal. Tevékenységük hozzájárul a fenntartható fejlődéshez, a természeti erőforrások fenntartható használatához, ezáltal természeti örökségeink megőrzéséhez.

A beérkező pályázatokat a Klímabarát Települések Szövetsége által felkért szakértőkből álló zsűri bírálja el. Az elbírálás alapvető szempontjai:

- A pályázó önkormányzat mennyire járul hozzá a klímatudatos, környezetbarát települési beruházások ösztönzéséhez, a klíma- és természetbarát intézkedések népszerűsítéséhez, az ehhez illeszkedő projektek támogatásához és a fenntartható fejlődéshez
- A pályázó önkormányzat az intézkedéseivel milyen mértékben járul hozzá a helyi lakosok környezeti körülményeinek javításához (pl. levegőtisztasághoz, energiahatékony fűtéshez, stb).
- A pályázó önkormányzat mennyire járul hozzá a településen található természeti környezet és az ezzel kapcsolatos értékek fenntartható hasznosításához, megőrzéséhez. (pl. közösségi kertek, biogazdálkodás, helyi termelők támogatása stb.)

A LEGTÖBB PONTOT ELÉRT PÁLYÁZÓK DÍJAZÁSA ÉS ÉRTEŚÍTÉSE:

- Egy szabadtéren elhelyezhető üvegplakett, illetve egy beltéren kihelyezhető fa plakett.
- A Klímabarát Települések Szövetségének kommunikációs felületein (honlap, Facebook, Instagram, hírlevél), valamint szakmai rendezvényein való megjelenés.
- Részvétel a 2024 januári ünnepélyes díjátadó konferencián Budapesten.

A nyertes önkormányzatokat elektronikus úton értesítjük a díjátadó pontos részleteiről.

A nyomtatandó jelentkezési lap és az online pályázati űrlap megtalálható az alábbi linken: <http://www.klimabarát.hu/klimabarát-dij> a pályázatok benyújtási határideje: **2023. október 31.**

Készítette: Klímabarát Települések Szövetsége

Pályázati hírek

IDÉN IS TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLNEK AZ ÖNKÉNTES MENTŐSZERVEZETEK

Százhatvanhét önkéntes mentőszervezet jut 2023-ban központi forrásból pályázati támogatáshoz. Az erre vonatkozó döntést július 21-én hagyta jóvá a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója. A korábbi évekhez hasonlóan a katasztrófavédelem idén is kiírta azt a pályázatot, amely az önkéntes mentőszervezetek tevékenységéhez kapcsolódó működési költségek finanszírozására, a mentőszervezet tagjai oktatásának, vizsgáztatásának támogatására nyújt lehetőséget. A jóváhagyott döntés alapján százhatvanhét önkéntes mentőszervezet jut százmillió forint támogatáshoz.

A mentőszervezetekben tevékenykedők létszámának növekedésével arányosan beavatkozásaik száma is emelkedett, tavaly összesen 2 625 katasztrófavédelmi műveletben vettek részt az önkéntes mentőszervezetek.

Az önkéntes mentőcsoportok megalakítását és működésük szervezett kereteinek megteremtését tizenegy évvel ezelőtt kezdeményezte a katasztrófavédelem. A központi, majd a területi rendeltetésű mentőszervezetek megalakítása és minősítése után a járási és települési szintű szervezeteket hívták életre. Ezek a csapatok ma már jól kiegészítik a hivatásos katasztrófavédelem egységeinek munkáját, képesek hatékonyan, a hivatásosok irányításával működni.

Az önkéntes mentőszervezetek fejlesztésének elsődleges célja a települések önvédelmi képességének erősítése volt. A szervezetek bevonásával emelkedik azoknak a száma, akik helyben szerepet tudnak vállalni a károk, különös tekintettel a viharkárok felszámolásában és a helyreállítási munkálatokban.

Jelenleg országosan több mint húszezer önkéntes áll beavatkozásra készen az emberek biztonsága érdekében.

Forrás: www.katasztrofavedelem.hu, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

ÖTÖDIK ALKALOMMAL HIRDETTÉK MEG A MAGYARORSZÁG 365 FOTÓPÁLYÁZATOT

Ötödik alkalommal hirdették meg a Magyarország 365 fotópályázatot, amelyre immár öt kategóriában várják a professzionális és amatőr fotográfusok felvételeit szerdától október 23. éjfélig.

A Magyarország 365 néhány év alatt az ország legnagyobb fotópályázatává nőtte ki magát, amelyre 2019 óta 120 ezer képet küldtek be a pályázók - emlékeztetett Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára. Dömötör Csaba hozzátette, mindez önmagában is bizonyítja: nagy igény van arra, hogy fotók segítségével is bemutathassák Magyarország büszkeségeit.

Az ideai kiírás újdonsága, hogy az eddigi kategóriák - Természet és táj, Épített és tárgyi örökség, valamint Életképek - mellett további kettőben is lehet képeket küldeni, így immár Portré és Streetfotó kategóriában is nevezhetnek a fotográfusok - jelentette be.

Hosszabb lesz a pályázati időszak is: augusztus 23-tól egészen október 23. éjfélig várják a felvételeket a <https://fotopalyazat.mo365.hu/> honlapon, ahol már elérhető a részletes kiírás is. Dömötör Csaba hangsúlyozta, hogy a Magyarország 365 sokkal több, mint egy egyszerű fotópályázat. Az elmúlt években ugyanis rengeteg értékes alkotás született, ezeket pedig a lehető legszélesebb nyilvánossággal szeretnék megismertetni. Ezért a pályázat eddigi legjobb fotóiból a könyvesboltokban is kapható album jelenik meg, és bizonyos alkotásokat - ha ehhez a készítő is hozzájárul - egy online galériában is meg lehet majd vásárolni.

Mint hozzáfűzte, a Magyarország 365 "kinőtte" az eddigi kereteket, ezért a továbbiakban külön szakmai stáb dolgozik a pályázat és a kapcsolódó programok szervezésén a Batthyány Lajos Alapítvány és a Magyar Örökség Kezdeményezés Nonprofit Kft. koordinálásában, a kormányzat további támogatásával.

Kaiser Ottó, a pályázat zsűrijének elnöke elmondta, hogy az új kiírás célja megegyezik az eddigiekkel: megmutatni, amire Magyarországon büszkék az emberek.

Ennek érdekében bővül a Magyarország 365 zsűrije is: Kaiser Ottó elnök és Keleti Éva, Haris László, Potyó Imre, valamint Rizsavi Tamás zsűritagok mellé Szalontai Ábel fotográfus, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) adjunktusa és Kurucz Árpád fotográfus érkeznek a testületbe.

A Magyarország 365 "eddig legprofesszionálisabb zsűrije" lesz a biztosíték arra, hogy minden pályázó minden beküldött felvételét alaposan kiértékelik majd - hangsúlyozta Kaiser Ottó.

Dömötör Csaba az MTI kérdésére elmondta, a kategóriagyőztesek díja nettó 2 millió forint; a második helyezetteket 1 millió forintos, a harmadik helyezetteket 500 ezer forintos díjjal jutalmazzák. Újdonságként a zsűri is odaítél egy különdíjat, ennek értéke 2 millió forint.

Forrás: www.kormany.hu, Miniszterelnöki Kabinetiroda

Folyóiratunk aktuális és korábbi számai elérhetők a kormányzati portálon (www.kormany.hu → Közérdekű adatok és információk → Dokumentumtár keresője → Hirdetmények, közlemények).

The screenshot shows the 'DOKUMENTUMTÁR' (Document Repository) search page on the Hungarian Government Portal. The page features a navigation bar with the Hungarian Government logo and the text 'GAZDASÁGI ÚJRAINDÍTÁS KÜZDELEM A VÍRUS ELLEN'. Below the navigation bar, the title 'DOKUMENTUMTÁR' is centered. The search interface includes several filter options: 'Szűrés forrás szerint' (Filter by source), 'Szűrés a dokumentum típusa szerint' (Filter by document type), 'Szűrés kezdő dátum szerint' (Filter by start date), and 'Szűrés végső dátum szerint' (Filter by end date). A search input field contains the text 'önkormányzati hírlevél' (local government newsletter), which is circled in red. To the right of the input field is a yellow 'KERESÉS' (SEARCH) button. Below the search filters, it indicates 'Találatok száma: 1 db' (Number of hits: 1). Underneath, a grey box labeled 'Belügyminisztérium' (Ministry of Interior) contains the text 'Hirdetmények, közlemények' (News, statements), which is also circled in red.

**Az Önkormányzati
Hírlevél kiadásáért
felel:**

• **Dr. Bekényi József**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkesztésért felel:

• **Dr. Barabás Zoltán**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkeszti:

• **az Önkormányzati Hírlevél
szerkesztőbizottsága**

Szerkesztőbizottság címe:

Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály
1903. Budapest, Pf. 314.

E-mailcím:

onkormanyzati_hirlevel@bm.gov.hu

Telefon:

+36 1 441 1127